Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

היינט 8 זייטען.

NAJER FOLKSBLAT

פּרייז 20 גראָשען

נייער פאָלקסבלאַט

Nr. 134/16134 | Łódź, Poniedziałek 10 czerwca 1929 r. | זיבעטער יאהרגאנג | לאָדז, מאנטאג, ב סיון תרפ״ט | Nr. 134 16134

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 24-71 | אדרעס פון רעדאַקציע און אדמיניסטראַציע לאָדז, פּיעטריקאָווער 21, טעל. 24-71

מ׳שלאָגט יודישע סטודענטן אין בודאַפּעשט
„דערוואַכענדע מאַדיאַרן" זענען זיך מתקנא אין אונזערע ענדעקעס

בודאַפּעשט, 9 (ספּ. טעל.) אין צוזאַמענהאַנג מיט די געשעהענישען אין לעמבערג, זענען די „דערוואַכענדע מאַדיאַרען" בעפאַלען יודישע סטודענטען און עטליכע פון זיי שטאַרק צושלאָגען.

פּאָליציי האָט אינטערווענירט און די שלעגער צוטריבען.

היינט — אין מאַדריד
רעפעראַטען וועגן מינדערהייטס־פראַגן

מאַדריד, 9 (ספּ. טעל.) מאָרגען וועט פאָרקומען די ווייטערדיגע זיצונג פון פעלקער־ליגע־ראַט.

אויף דער טאָג־אָרדנונג — אַ רייה רעפעראַטען וועגן מינדערהייטס־פראַגען.

מכּוח דער דייטשער פּער־טרעטערשאפט
פאַר דער פערברייטערטער אַגענץ

בערלין, 9 (יט״א טעלעגראַפיש) דעם 26. ה. ח. וועט פאָרקומען די ערשטע זיצונג פונ׳ם קאָמיטעט אויף צו שאַפען די דייטשע פערטרעטערשאַפט פאַר דער פערברייטערטער אַגענץ. מצר׳ן הילפס־פעראיין בעטייליגען זיך אין דער זיצונג די״ר רעקטאָר מאַקס וואַרבורג, דער אינהאַבער פונ׳ם גרויסען וואַרען־הויז בערטאָלד איזראַעל און פּראָפ. מיטוואָך.

ערב דעם ציוניסטישען קאנגרעס

וואַרשא, 9. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם פאָרשטעהענדען ציוניסטישען קאָנגרעס, האָבען זיך אין וואַרשא געעפענט 2 קאָנפערענצען.

איינע — אַנ׳אַלוועלטליכע קאָנפערענץ פון ראַדיקאַלע ציוניסטען, וועלכע איז געעפענט געוואָרען דורך אברהם פּאַרלישעווסקי.

אַלס פאָרזיצער איז אויסגעוועהלט געוואָרען רעפּ ה׳ יצחק גרינבוים.

צו רער דאָזיגער קאָנפערענץ זענען געקומען 117 רעלעגאַטען פון פּוילען און 13 — פון אויסלאַנד. צווישען די אויסלענדישע געסט געפינט זיך ד״ה שטריקער, סאָלאָווייטשיק (געוועזענער ליטווישער מיניסטער) ד״ר מרים שאָר א. אַ.

עס זענען געהאַלטען געוואָרען רעפעראַטען נאָך מיטאָג איז פאָרגעקומען אַ מיטינג אין קאַמינסקי טעאַטער, אין אָוועגד איז פאָרגעקומען די פאָרטזעצונג פון רער קאָנפערענץ און דיסקוסיעס.

די צווייטע קאָנפערענץ קאָן נעווען פון — „עת לבנות".

עס זענען געקומען 106 דעלעגאַטען פון 44 שטעט.

אַלס פאָרזיצער איז אויסגעוועהלט געוואָרען ה׳ לעאָן לעוויטע.

צו דער דאָזיגער קאָנפערענץ איז געקומען דער פאָרזיצער פון דער דייטשער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע ה׳ קורט בלומענפעלד. פּראָפ. בראָדעצקי איז נישט געקומען.

אין פּרעזידיום איז אגב אויך אויסגעקליבען געוואָרען דער ה׳ פּיקעלני פון לאָדז.

אין זיין רעפעראַט האָט קורט בלומענפעלד שטאַרק אַטאַקירט דעם „על המשמר" און די רעוויזיאָניסטען.

אויף דער קאָנפערענץ קאָן אויסגעקליבען געוואָרען אַ פערמאַנענץ־אויסשוס, אין וועלכען עס איז צ. אַ. אַריין דער ה׳ לימאַן פון לאָדז.

אין פּויזען, לעמבערג און ווילנע
איז דער נעכטיגער טאָג אדורך רוהיג

פּויזען, 9. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט באַלד אינדערפריה האָט זיך פאַר דער סינאַגאָגע פערזאַמעלט אַ גרויסע צאָהל ענדעקישע סטודענטען, און געפּרובט איינצואָרדנען אַ דעמאָנסטראַציע.

די צוגעגרייטע פּאָליציי האָט זיי אָבער פונאַנדערגעטריבען און צו צוזאַמענשטויסען איז נישט געקומען.

לעמבערג. 9. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט האָט זיך בעוויזען אַנ׳אויפרוף פון די ביסקופען, אין וועלכען די סטודענטען ווערען אויפגעפאָדערט אָפּצושטעלען די דעמאָנסטראַציעס.

כהמה דעם זענען טאַקע קיין סטודענטען־דעמאָנסטראַציעס נישט פאָרגעקומען, און דער טאָג איז אַדורך רוהיג.

ווילנא, 9. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) ענדעקישע סטודענטען האָבען אויף היינט אַפּישירט אַ מיטינג אויף מיצקעוויטש־גאַס.

די פּאָליציי האָט זיך אָבער מקדם געווען און קאָנצענטרירט גרעסערע אָפּטיילונגען אויף מיצקעוויטש־גאַס און אויף די יודישע קוואַרטאַלען, אַזוי אַז די ענדעקעס האָבען זיך דערשראָקען, און צו קיין דעמאָנסטראַציעס איז נישט געקומען.

מאַקדאָנאַלדס רעדע דורכ׳ן ראַדיא

לאָנדאָן 9 (י.ט.א.) נעכטען האָט דער נייער פּרעמיער, מאַקדאָנאַלד פערעפענטליכט דורכ׳ן ראַדיאָ אַנ׳אויפרוף צו דער בעפעלקערונג.

אין דעם דאָזיגען אויפרוף האָט מאַקדאָנאַלד דערקלעהרט, אַז די נייע רעגירונג וועט תיכף צוטרעטען צו אויספיהרען איהרע התחייבות׳ן לגבי דעם ענגלישען פאָלק.

מאַקדאָנאַלד האָט דערביי צוגעגעבען, אַז ער צווייפעלט זעהר, צי די רעזולטאַטען פון דער רעגירונגס־אַרבייט וועט מען קאָנען פריהער אָנזעהן, ווי אין אַ יאָהר אַרום.

צום סוף האָט ער מוסיף געווען, אַז הגם די ענינים פון אויסערן־מיניסטעריום האָט איבערגענומען צו פיהרען הענדערסאָן, וועט ער, מאַקדאָנאַלד, — מחמת דעם, וואָס דער דאָזיגער רעסאָרט איז זעהר אַ וויכטיגער און איז פערבונדען מיט דער קאַרדינאַלער פראַגע וועגען ענטוואָפנונג — זיך אַליין בעטייליגען אין דער נייער סעסיע פון פעלקער־בונד.

א הארציגען מזל־טוב שיקען מיר אונזער ליבע שוועסטער
גאַסיא און שוואָגער מעם לאָרענץ
צו דער חתונה פון זייער ליבע טאָכטער פרל. ראָזע מיט ה׳ מ. האכמאַן, וועלכע איז פאָרגעקומען דעם 9. יוני אין ניו־יאָרק.
ואָלען זיי דערלעבען פיל נחת ביי זייערע קינדער.
ברודער בצלאל פישער און פאַמיליע, שוועסטערן גיטעל און רחל לאה און די קינדער, הערש בער און פאַמיליע.
לאָדז, דעם 8־טען יוני 1929.

נאָך קורצע און שווערע ליידען איז נעכטען געשטאָרבען מיין ליבער מאַן, אונזער טייערער פאָטער, גרויספאָטער, שוויגערפאָטער, ברודער אָנקעל און שוואָגער נ״ע
זעליג ב״ר אברהם ז״ל דזיאַלאָשינסקי
אין עלטער פון 61 יאהר.
די לויה קומט פאָר היינט, מאָנטאַג, דעם 10. יוני (ב׳ סיון תרפ״ט), 1 אַ זייגער מיטאָג פון טרויער־הויז, אַלעקסאַנדריסקאַ 8, וועגען וואָס עס ביילט מיט אין גרויס צער
די טיפטרויערנדע פאַמיליע.
7848

נאָך קורצע און שווערע ליידען איז נעכטען געשטאָרבען אונזער לאַנגיעהריגער מיטגליד נ״ע
זעליג ב״ר אברהם ז״ל דזיאַלאָשינסקי
אין עלטער פון 61 יאהר.
די לויה קומט פאָר היינט, מאָנטאַג, דעם 10. יוני ה. י. פון טרויער־הויז, אַלעקסאַנדריסקאַ (מרדכי גבאי׳ס גאַס) 8,
אַלע מיטגלידער ווערען געבעטען צו קומען און אָפּגעבען דעם לעצטען כבוד דעם פערשטאָרבענעם.
די פערוואַלטונג פון
רעסטאָראַטאָרען־און ביער־האַלעס בעזיצער־פאַריין
7849

ציוניסט. אָרגאַניזאַציע אין לאָדז | קינאָ־טעאַטער „ספּלענדיד" נאַרוטאָ־וויטשא 20
היינט, מאָנטאַג, ד. 10, פּינקטליך 8.30 אָוועגד, ווערט איינגעאָרדענט אין קינאָ־טעאַטער „ספּלענדיד"
א פייערליכע אַקאַדעמיע
מיט דער בעטייליגונג פון
פּראָפ. ז. בראָדעצקי,
מיטגליד פון דער ציונ. עקזעקוטיווע אין לאָנדאָן און
קורט בלומענפעלד,
פּרעזידענט פון דער ציוניסט. פעראייניגונג אין דייטשלאַנד, וויצע־פאָרזיצער פון ציוניסטישען אַקציאָנס־קאָמיטעט,
וועלכע וועלען אַרויסטרעטען מיט רעדעס אויף ד. ט.:
„דער 16־טער ציוניסטישער קאָנגרעס און די יודישע אַגענץ".
די איבעריגעבליבענע בילעטען צום פּרייז פון 75 גר. ביז 2.50 זל. צו בעקומען אין ציוניסטישען ביוראָ (צעגעלניאַנע 4) און פון 4 נאָכמ. אין דער קאַסע פון „ספּלענדיד".
בעמערקונג: צוליב דעם, וואָס ה׳ קורט בלומענפעלד פאָהרט נאָך היינט אָוועגד אָב קיין בערלין, וועט די אַקאַדעמיע זיך אָנהויבען פּינקטליך צו דער בעשטימטער שעה.

אכטונג, מיטגלידער, סימפּאַטיקער און פריינד פון
בית־היתומים, זגערזשער 40
דערמיט ווערט איהר העפל. איינגעלאַדענט צו קומען היינט, מאָנטאַג, דעם 10 יוני ד. י., פּינקטליך 8 אַ זייגער אָוועגד אין אייגענעם לאָקאַל, זגערזשער 40, צו דער גרויסער
אָרגאַניזאַציאָנס־פערזאַמלונג
געווידמעט דעם מאָרגענדיגען בלומען־טאָג לטובת אונזער אינסטיטוציע.
אַלע וועלען פערשטעהן די וויכטיגקייט פון דער פערזאַמלונג און וועלען מאַסענווייז ערשיינען.
מיה אַכטונג די פערוואַלטונג.

ס׳ווערט געזוכט
מעדליך
צום ניהען טריקאָ־וועש ווי אויך מעדליך וועש־נעטאָרינס אויך ווערט געזוכט אַ מעדעל רענדער צו אַרבעטען ביי
דיאַמענטשטיין
נאָוואָמיעסקאַ 7

טויזענטער
קראַנקע אויף מאָגען־קאַטאַר, אויפבלאָזונגען, קורטשען, וויי־טאָגען, אומפערדייליכקייט, אָפּעטיטלאָזיגקייט, אַלגעמיינע אָפּשוואַכונג, האָבען צוריק־געוויגען דאָס געזונד, בענוצענדיג קרייטעכצער פון דעם בעריהמטען אויף דער גאַנצער וועלט ד״ר דיטעל, פּראָפעסאָר פון יאַנעלאָנסקי אוניווערזיטעט. פאָדערט די אומזיסטע בעלערענדע בראָשורקע. אדרעס:
LISZKI-APTEKA

ס׳ווערט געזוכט אין אַנ׳אָרטאָדאָקסיש לעהר־אַנשטאַלט אַ שטרענג רעליגיעזער
יונגערמאַן
וואָס זאָל קענען אונטעריכטען תנ״ך און העברעאישע שפּראַך.
7847
אָפּפערטען מיט לעבענס־לויף אָפּצוגעבען אין אַדמ. פון „נייעם פאָלקסבלאַט" אונטער „ליט. C".

צו דער פערלאָבונג פון מיין ברודערן־טאָכטער פרל. לעאָניאַ קינד
מיט ה׳ פעליקס פינקוס
ווינש איך אַ הערצליכען מזל־טוב און אַ גליקליכע צוקונפט
7845
וואָלף קינד און פאַמיליע.

די דריי קריזיסען אין פוילען

אין דער לאנדווירטשאפט, בוי-אינדוסטריע און טעקסטיל-אינדוסטריע

פויזען, 9. (טעלעפאניש) אויף דעם ערשטען צוזאמענפאהר פון די פוילישע עקאנאמיסטען אין פוילען האבען וועגען דעם ווירטשאפטליכען קריזיס אין לאנד רעפערירט די צוויי בעקאנטע עקאנאמיסטען: פראפ. אדאם קשיזשאנאווסקי און עדווארד ליפינסקי, וועלכע האבען געמאכט די אויספיהרונג, אז דער איצטיגער מצב פון דער ווירטשאפטליכקייט אין פוילען קאן נישט בעטראכט ווערען אלס א קריטישער. עס עקזיסטירט נישט אין פוילען קיין אלגעמיינער קריזיס, נאר עס זענען ד אטיילווייזע קריזיסען, ר. ה. אזעלכע, וואס נעהמען ארום בעזונדערע געביטען פון ווירטשאפטליכען לעבען.

אזעלכע טיילווייזע קריזיסען זענען דא דריי: דער לאנדווירטשאפטליכער קריזיס, דער בוי-קריזיס, און דער געפעהרליכסטער — דער קריזיס אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע, ובפרט אין דער לאדזער טעקסטיל-אינדוסטריע.

לויט דער מיינונג פון די אנגערופענע געלעהרטע עקאנאמיסטען מוז די רעגירונג תיכף אונטערנעהמען די נויטיגע הילפס-מיטלען, כדי דער קריזיס אין די דריי אינדוסטריע-צווייגען זאל זיך נישט אריבערווארפען אויף דער גאנצער פוילישער ווירטשאפט.

פראצעס וועגען די מיסברויכען אין דער ווילנער באהן-דירעקציע

ווילנא, 9 (ספ. טעל.) אין פראצעס וועגען מאלווערזאציע אין דער ווילנער באהן-דירעקציע איז ארויסגעטראגען געווארען א פסק-דין, לויט וועלכען דער לייטער פון דער קאנטראל-אפטיילונג ערמונט שמיט איז פער'משפט געווארען אויף 5 יאהר תפיסה; די קאסירער אנטאני ווישאקעוויטש קאמינסקי, גאווים רומאצעוויטש און טשעבאטאטאוויטש צו 3 יאהר טורמע; דער דרוקער, וואו עס איז געדרוקט געווארען די פאלשע באהן-בילעטען — אויף 4 יאהר; א חוץ דעם דארפען די בעשולדיגטע בעצאהלען לטובת דער מלוכה 211,694 זל. און 4234 זל. געריכטס-קאסטען. בנוגע אלע איז פעראָרדענט אומבעדינגטער ארעסט. די צוגעמשפטע סומע איז פארזיכערט אין די גיטער און פערמעגענס פון די פער'משפט'ע.

טראצקי'ס דעפעשע צו מאקדאנאלד'ן

קאנסטאנטינאפאל, 9 (ספ. טעל.) טראצקי האט ארויסגעשיקט מאקדאנאלד'ן א דעפעשע, אין וועלכער ער בעט מען זאל איהם ערלויבען צו קומען קיין ענגלאנד. זיין בקשה מאטיווירט טראצקי מיט זיין שלעכטען געזונד-צושטאנד.

אנשטרענגונג צווישען רוס-לאנד און כינע

מאסקווע, 9 (ספ. טעל.) דא הערשט א געוואלדיגע אויפרעגונג אין צוזאמענהאנג מיט די געשעהענישען אויף דער כינעזישער גרעניץ. אין קרעמעל קומען פאר בעראטונגען מיט'ן אנטייל פון ווארָאשילאָוו. די ידיעה, אז די כינעזישע רעגירונג זאגט זיך אפ צו בעפרייען די מיטגלידער פון דער סאוויעטישער געזאנדשאפט האט געמאכט א טיפען איינדרוק. וואראשילאוו פאדערט, מען זאל אנהויבען קריג-שריט. עס זענען אויף די גרענעצען פון כינע ארויסגעשיקט געווארען מיליטער-אפטיילונגען.

5000 דאלאר פאר'ן העברעאישן אוניווערסיטעט

ניו-יארק, (יט"א) דער „עמנואל-טעמפעל" האט געשפענדעט 5000 דאלאר דעם העברעאישען אוניווערזיטעט אין ירושלים. די סומע וועט פערווענדעט ווערען אויף ארכעאלאגישע פארשונגס-ארבייטען אין ארץ-ישראל.

פערבאטען רעליגיע-אונטעריכט אין טערקיי

קאנסטאנטינאפאל, (יט"א) דער טערקישער בילדונגס-מיניסטער האט פערבאטען דעם רעליגיע-אונטעריכט אין די וועלטליכע שולען פון די מינדערהייטען. דער דאזיגער פערבאט איז חל אויך אויף די יודישע שולען.

Dr. med.

B. Robinzon

אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען.

פעטריקאווער 10, טעל. 31-86

געהמט אן פון 8—$9\frac{1}{2}$ פריה און פון $3\frac{1}{2}$—$4\frac{1}{2}$ נאכמ.

די כוליגאנישע אנפאלען אויף יודען אין פויזען

פויזען, 8 (ספ. טעל.) עטליכע אקאדעמישע ארגאניזאציעס האבען צוזאמענגערופען אויף שבת א מיטינג אין קאלעגיום מעדיקום" צוליב די געשעהענישען אין לעמבערג. צוליב דעם, וואס אויף דעם מיטינג האבען געדארפט צוגעלאזען ווערען אויך פריוואט-פערזאנען און דער מיטינג וואלט שוין אנגענומען א כאראקטער פון אן עפענטליכען מיטינג נישט פון אן אקאדעמישער פערזאמלונג, האט דער רעקטאר פערבאטען דעם מיטינג אויף דעם שטח פונ'ם אוניווערזיטעט. צוליב דעם האבען די סטודענטען איינגעארדענט דעם מיטינג אין דעם אקאדעמישען הויז. נאכ'ן מיטינג האט זיך א טייל פון די אנטייל נעהמער געלאזט אין דער ריכטונג, וואו עס געפינען זיך די יודישע געוועלבער, דערביי האבען די דעמאנסטראנטען געלאזט פערשידענע אויסגעשרייען און מען האט אנגעהויבען ווארפען שטיינער אין די פענסטער פון די יודישע געוועלבער און אין דער סינאגאגע.

דאמאלס האט אנגעהויבען אינטערווענירען פאליציי, אפגעשלאסען די גאסען און אנגעהויבען צו טרייבען די דעמאנסטראנטען 37 פון די כוליגאנעס האט די פאליציי ארעסטירט.

אין צוזאמענהאנג מיט דער דעמאנסטראציע האט דער שטעטישער זיכערהייטס-אמט ארויסגעגעבען אנ'אויפרוף, אין וועלכער עס ווערט גערופען אפצוהיטען די ארדנונג.

* * *

פויזען, 9 (י.ט.א. טעלעפאניש) בעת די אנטי יודישע ארויסטרעטונגען פון די סטודענטען האט אויך געליטען די יודישע „באנק אודזיעלאווי" דער באנק-לאקאל איז בעווארפען געווארען מיט שטיינער אין לאקאל זענען צובראכען געווארען עטליכע שרייב מאשינען.

ליקווידירט די עקסצעסען געגען יודען אין וויען

וויען, 9 (י.ט.א. טעלעגראפיש). דאס דירעקטאריום פון ווינער אינסטיטוט האט פעראפענטליכט אנ'ערקלערונג וועגען די געשעהענישען. די שולדיגע אין די עקסצעסען וועלען שטרענג בעשטראפט ווערען. פון דער קומענדיגער וואך אן וועלען פערבאטען ווערען צו טראגען די סטודענטיש-קארפאראטישע בענדער און די סטודענטען וועלען שטענדיג מוזען האבען ביי זיך לעגיטימאציעס, כדי מ'זאל זיי אין נויטיגע פאלען קענען אויסלעגיטימירען. די פאליציי לייקענט אפ, אז זי זאל זיך האבען פערהאלטען פאסיוו ביים אויסברוך פון די אונרוהען, פערקעהרט זי האט באלד רעאגירט און נישט צוגעלאזט צו די אונרוהען און האט פיל פון די סטודענטען ארעסטירט.

צווישען די ארעסטירטע איז נישטא קיין איין יוד.

פייערליכע אויפנאמע לכבוד ארטור שיק'ן אין קאליש

קאליש.

אויף דער איינלאדונג פון קאלישער שטאט-פרעזידענט ה' שאראס, איז מאנטאג מיטאג-צייט אנגעקומען קיין קאליש דער בעקאנטער לאדזער יודישער קינסטלער ארטור שיק, כדי דארט אויסצושטעלען זיין בעריהמט ווערק די מיניאטורען צום „קאלישער סטאטוט", דעם חשוב'ן גאסט האבען בעגריסט אין פערכטיג דעקארירטען זאל פון קאלישער שטאט-ראט, די ה"ה: ד"ר קאצינעל, פראפעסאר פאוור-דרעשער און דער מאגיסטראט-לאווניק ה' העבער, אלס פארשטעהער פון דעם ספעציעלען יודישען אויפנאהמס-קאמיטעט.

מאנטאג אווענד איז אין זאל פון קאלישער שאכיסטען-קלוב פארגעקומען א פייערליכער באנקעט לכבוד ארטור שיק'ן. אין באנקעט האט אנטייל גענומען די עליטע פון דער קאלישער יודישער בעפעלקערונג, ווי אויך די חשוב'סטע פארשטעהער פון דער שטאט-פערוואלטונג, מאגיסטראט, שול-קוראטאריום א. אז. וו. מיט טאאסט-רעדעס זענען ארויסגעטרעטען די ה"ה: ד"ר קאצינעל (פויליש) און לאווניק העבער (יודיש). די רעדנער האבען אין ווארימע ווערטער געראנקט דעם קינסטלער ארטור שיק, וואס ער האט געגעבען דער קאלישער בעפעלקערונג די מעגליכקייט קענען צו לערנען דעם בעריהמטען „קאלישער סטאטוט", וואס איז א שעדעווער פון דער מיניאטור-קונסט.

דינסטאג פריה איז אין רעפרעזענטאנץ-זאל פון קאלישער שטאט-ראט פארגעקומען די פייערליכע ערעפנונג פון שיק'ס אויסשטעלונג ביי דער אנוועזענהייט פון: שטאט-פרעזידענט, סטאראסטע, פארשטעהער פון דער קאמונאלער מאכט, קהלה, שול-דירעקטארען און עטליכע הונדערט איינגעלאדענע געסט. מיט בעגייסטערטע רעדעס וועגען „קאלישער סטאטוט" זענען ארויסגעטרעטען דער שטאט-פרעזידענט ה' שאראס און דיר. רינסטעל-ראמבראווא פון לאדז.

דער קאלישער שטאט-ראט און קהלה האבען בעשלאסען איינצוקויפען די רעפראדוקציעס פון שיק'ס „קאלישער סטאטוט".

אינזש. נאוואמיעסקי אין ארץ-ישראל

ירושלים. י. ט. א.) דא איז אנגעקומען אינזש. נאוואמיעסקי, וועלכער וועט אין משך פון א חודש צייט דורכפיהרען געוויסע טאפאגראפישע פארשונג ביים ים המלח.

די ארבייטען ביים ים המלח וועלען זיך אנהויבען אין חודש אקטאבער ה. י.

העברעאיש בלייבט אלס אבליגאטארישער לימוד

ריגע (י.ט.א.) אין ריגע איז פארגעקומען א קאנפערענץ פון טעאלאגען.

צווישען אנדערע האבען אייניגע פראפעסאר אויפגעהויבען די פראגע וועגען אבשאפען העבראיש אלס אבליגאטארישען לימוד, מחמת די שפראך איז זעהר א קאמפליצירטע און דאס פערשווערט בעדייטענד דעם שטודיום.

ס'רוב פראפעסארען האבען אבער דערקלערט, דאס מען קאן נישט פארשען די דאקומענטען פון דער אלטערטימליכקייט, נישט קענענדיג די העבראישע שפראך און בכלל זענען טעאלאגישע וויסענשאפטליכע ארבייטען אונמעגליך אהן דער קענטעניש פון העבראיש... נאך לענגערע דעבאטען האט די קאנפערענץ מיט אנ'איבערוויגענדער מעהרהייט בעשלאסען איבערצולאזען די העבראישע שפראך אויפ'ן טעאלאגישען פאקולטעט אלס אבליגאטארישען לימוד.

פער'משפט דעם מערדער פון דער עגיפטישער פירשטין

וויען, 9 (ספ. טעל.) דער מערדער פון דער עגיפטישער פירשטין זיזי מוהעב איז פער'משפט געווארען אויף 12 יאהר שווערע טורמע.

ראטשיטש פערמשפט אויף 20 יאהר תפיסה

בעלגראד, 9 (ספ. טעל.) דאס געריכט האט פעראורטיילט דעם געוועזענעם דעפוטאט ראטשיטש פאר ערמארדען דעם רעפוטאט ראדיטש אין יוגא-סלאווישען פארלאמענט, אויף 20 יאהר תפיסה.

א שחיטה-פערבאט אין ניקאלאיעוו און מאזיר?

ריגע, 9 (יט"א טעלעגראפיש) דא זענען דערהאלטען געווארען ידיעות, אז די סאוויעטישע מאכט האט איינגעפיהרט א שחיטה-פערבאט אין ניקאלאיעוו און מאזיר. ביי די שוחטים האט מען קאנפיסקירט זייערע חלפים.

א יוד אין דער ליטווישער דעלעגאציע.

זשענעווע (י.ט.א.) אין דער ליטווישער דעלעגאציע צו דער 12-טער סעסיע פון דער אינטערנאציאנאלער ארבייט-קאנפערענץ בעטייליגט זיך דער יודישער אינדוסטריעלער און באנק דירעקטאר לעאן סאלאווייטשיק. סאלאווייטשיק איז בעשטימט געווארען דורך דער ליטווישער רעגירונג אין דער דעלעגאציע אלס פערטרעטער פון די ארבייטסגעבער. ל. סאלאווייטשיק איז א ברודער פון דעם געוועזענעם יודישען מיניסטער ד"ר מ. סאלאווייטשיק.

„אחדות-העבודה" און „הפועל הצעיר" אין ארץ-ישראל פעראייניגען זיך

תל-אביב. (קפא"י) ווי אונזערע לעזער איז בעקאנט האבען מיט א צייט צוריק לאנג-בעראטונגען פונ'ם „הפועל הצעיר" און „אחדות העבודה" בעשטימט בעזונדערע קאמיסיעס וועלכע זאלען פיהרען אונטערהאנדלונגען וועגען פעראייניגען ביידע פארטייען. אין די לעצטע צוויי וואכען זענען די אונטערהאנדלונגען אינטענסיוו געפיהרט געווארען און מ'קאן פערצייכענען בעדייטענדע פארטשריט. ביידע קאמיסיעס זענען שוין געקומען צו א הסכם בנוגע די אידעאלאגישע יסודות פון דער צוקינפטיגער פעראייניגטער פארטיי און אין א שורה ארגאניזאטארישע ענינים.

די פערהאנדלונגען ווערען ווייטער געפיהרט און עס איז אנצונעמען, אז אין די נעכסטע טעג וועלען די דאזיגע פערשלאגען געבראכט ווערען פאר די פארטייען.

וועלט-קאנפערענץ פון די ראדיקאלע ציוניסטען

ווארשא, 9 (יט"א) אין לאקאל פון אקאדעמישען הויז איז דא געעפענט געווארען די וועלט-קאנפערענץ פון די ראדיקאלע ציוניסטען. ס'זענען געקומען דעלעגאטען פון דייטשלאנד, רומעניען, בוקאווינא, טשעכאסלאוואקיען, עסטרייך און אנד. און 117 דעלעגאטען פון 58 פוילישע שטעט.

די קאנפערענץ האט געעפענט פאדלישעווסקי און אלס פארזיצער איז אויסגעוועהלט געווארען דעפ. גרינבוים. די קאנפערענץ איז בעגריסט געווארען דורכ'ן פארזיצער פון דער קהלת דעפ. פארבשטיין, דורכ'ן קרן-קימת א. אנד.

מיט רעפעראטען זענען ארויסגעטרעטען ד"ר מ. סאלאוויעטשיק, אינזש. ראבערט שטריקער, ד"ר נחום גאלדמאן. אין זיין רעפעראט וועגען דער אגענץ האט נחום גאלדמאן אנגעוויזען, אז דער קאמף ווערט געפיהרט נישט געגען דער פערברייטערונג פון דער אגענץ נאר געגען דעם ייסט וואס האט בעהערשט דעם אפמאך.

לאנד-קאנפערענץ פון „עת לבנות"

ווארשא, 9 (יט"א) אין לאקאל פון ציוניסטישען „מרכז" אויף קרולעווסקא 43, האט זיך געעפענט די לאנד קאנפערענץ פון „עת לבנות". צו דער קאנפערענץ זענען געקומען 87 דעלעגאטען פון 33 שטעט. פון אויסלאנד איז צו דער קאנפערענץ געקומען קורט בלומענפעלד. פראפ. בראדעצקי איז צו דער קאנפערענץ נישט געקומען. מיט'ן צוג, וואס איז געפאהרען פון לאנדאן קיין בערלין איז געשעהען א קאטאסטראפע. בראדעצקי'ן איז גארנישט געשעהען, ער האט אבער פערשפעטיגט און וועט קומען קיין ווארשא ערשט מארגען. די קאנפערענץ האט געעפענט העפטמאן, דעם פארזיץ פיהרט לעאן לעוויטע.

קאנפערענץ פון יודישען פרויען-בונד אין דייטשלאנד

בערלין, 9 (י.ט.א. טעלעגראפיש) דא איז געעפענט געווארען די 25. יובילי-קאנפערענץ פונ'ם יודישען פרויען-בונד אין דייטשלאנד. צום קאנגרעס זענען געקומען דעלעגאטען פון 450 פעראיינען, וואס רעפרעזענטירען 55,000 מיטגלידער.

די קאנפערענץ איז בעגריסט געווארען דורכען בערלינער מאגיסטראט, יודישער קהלה, דייטשען פרויען-בונד און אנד.

יאָרג. 10 יוני 1929

„נייער פאָלקסבלאַט"

יאָרג. 10 יוני 1929

„סאָלדאַטעסקאַ" און „סטודענטעסקאַ"

„סאָלדאַטעסקאַ" — מיט דעם דאָזיגן נאָמען האָט מען אין די „גוטע" מלחמה־יאָהרען געקרוינט פאַנדעס, בעוואָפענטע סאָלדאַטען, וועלכע פלעגען אָנפאַלען אויף דער רוהיגער בעפעלקערונג, איהר טעראָריזירען און בערויבען.

פאַר יענע צעוישעטע סאָלדאַטען פלעגט מען אָבער געפינען אַ פערענטפערונג, סוף־כל־סוף זענען דאָך זיי, די סאָלדאַטען, אין מלחמה־צייט די הויפּט־בעלי־בתים, און ווער רעדט נאָך בשעת זיי זענען אויסגעהונגערט און געפינען זיך צוליב דער כסדר׳דיגער געפאַהר, וועלכע דראָהט זייער לעבען אין אַ צושטאַנד פון אומפעראַנטוואָרטליכקייט — דאַן זענען זיי אפשר מסוגל צו בעגעהן שענדליכע רוצחישע מעשים.

נאָך דער מלחמה איז אָבער ענטשטאַנען אַ נייער טיפּ פון כוליגאַנעס — דאָס זענען פלוצרשט אינטעליגענטע מענשען, וועלכע שטודירען אין די הויך־שולען, וועלכע גרייטען זיך צו פערנעהמען די פאָסטענס פון ריכטער, אַדוואָקאַטען, מלוכה־בעאַמטע א. א. וו., אַט די דאָזיגע קוואַליפיצירטע „דיפּלאָמירטע „אינטעליגענטען זענען עס געוואָרען אין פערשידענע לענדער די טרעגער פון העסליכער מענשען־שנאָה און ערגסטען קאַניבאַליזם.

צי דאָס זענען וויענער אַנטיסעמיטישע סטודענטען — „האַקענקרייצלער", צי דייטש־פעלקישע, אָדער ענדעקישע קאָרפּאָראַנטען פון לעמבערגער אוניווערזיטעט — דער פּרצוף און דערזעלבער, די זעלבע צוקרימטע צורה פון דער אַנטיסעמיטישער בעסטיע. די געאָגראַפישע ברייט און לענג שפּילט דאָ אַבסאָלוט נישט קיין ראָל. מענשען־האַס האָט איבעראַל די זעלבע מראה.

און אַט דעם נייעם נאָכמלחמה׳דיגען טיפּ פון אינטעליגענטע כוליגאַנעס, וועלכע ווילען גלייכצייטיג שפּילען די ראָל פון קולטור־טרעגער אינערהאַלב דער איינגענער נאַציע קען מען מיט רעכט אָנרופען „סטודענטעסקאַ". ס׳איז צווישען זיי פעראַן אַ געוואַלדיגע עהנליכקייט צו יענע צעוישעטע און בלוט־דורשטיגע סאָלדאַטען. דער פאַקט, וואָס די יונגע סטודענטען, האָט דאָ קיין שום בעדייטונג נישט. די פּסיכאָלאָגיע איז איינע און דיזעלבע ווי ביים פּשוטען המון, אַזוי ביים אינטעליגענטען המון.

אַזאַ תקופה פון „סטודענטעסקאַ" האָט גע־הערשט לאַנגע יאָהרען אין רומעניען. דאָרט האָבען אַ באַנדע אָרגאַניזירטע אינטעליגענטע כוליגאַנעס כסדר טעראָריזירט דאָס גאַנצע לאַנד און אין פערלויף פון אַ געוויסער צייט — אַפילו די רע־גירונגען.

אמת, כוליגאַנישע אָנפאַלען מצד סטודענטען אויף יודען זענען נישט קיין נייעס. אַמאָל אין 15־טען און 16־טען יאָהרהונדערט פלעגען די קראַ־קויער „זשאַקעס" (ווי מ׳פלעגט דאַן רופען די סטו־דענטען) בעפאַלען רוהיגע יודען און זיך פרעהליך מאַכען איבער זיי, בעוואַרפען זיי מיט שטיינער, אָבער קיין ערנסטען כאַראַקטער האָבען די דאָזיגע אָנפאַלען נישט אָנגענומען.

די היינטיגע ענדעקישע סטודענטען האָבען אָבער בעדייטענד איבערגעשטיגען זייערע חברים פון מיטעלאַלטער. ביי זיי טראָגען די אַנטי־יודישע עקסצעסען אַן אָרגאַניזירטען און מאַסען־כאַראַקטער דורכ׳ן שלאָגען רוהיגע יודישע דורכגעהער און רעד־מאַלירען יודישע רעדאַקציעס מיינען זיי צו בעגעהן אַ גרויסען „פּאַטריאָטישען" טאַט און זיי זענען טאַקע שטאָלץ דערמיט. מיט אויפגעהויבענע קעפּ קומען זיי, פּונקט ווי אין אַמאָליגע צייטען זייערע רומע־נישע חברים אין רומעניע, צום לעמבערגער סטאַ־ראָסטע און מיט חוצפּה פאָדערן זיי צו בעפרייען זייערע „פערדינסטפולע" חברים, וועלכע האָבען אויף די לעמבערגער גאַסען אַזוי פיל „רוהם" פער־שאַפט דעם פּוילישע [נאָמען] זיי די באַנדע קומען נאָר אונטערהאַנדלען מיט דעם סטאַראָסטע, מיט דעם וואָיעוואָדע, זיי זענען אַ „צד" מיט וועלכען װעלכען מ׳דאַרף זיך רעכענען. אָט צו אַזאַ חוצפּה זענען שוין דערגאַנגען די זיהנדלעך פון די ענדעקישע קאָלטונעס. די היינט צעקלאַפּטע און צעבראָכענע רומענישע „סטודענטעסקאַ" איז זיי פאַר זיי געוואָ־רען אַ מוסטער, און זיי מיינען, אַז פּוילען איז רומעניע פון בראַטיאַנום צייטען. זיי האָבען אָבער אַ ביטערען טעות אין חשבון. פון איין זייט וועט זיך דאָס פּוילישע יודענטום נישט דערלאָזען טער־ראָריזירען פון אַ באַנדע אומפעראַנטוואָרטליכע לאַ־בוזעס, מעגען עס אפילו זיין סטודענטען מיט קאָר־פּאָראַנטען־היטלעך, פון דער צווייטער זייט שטעהן איצט נישט די ענדעקעס ביים מלוכה־רודער און דאָ מאַכט, ווער גלויבען מיר, פאַר קיין פאַל נישט טאָ־לערירען אַזעלכע געשעהענישען ווי די, וועלכע זענען פאָרגעקומען אין לעמבערג, און זי וועט געפינען גענוג קראַפט און ענטשלאָסענקייט איינצוהאַלטען איהר אויטאָריטעט כלפּי־פּנים און כלפּי־חוץ.

אָבער איינס לערנען אונז די לעמבערגער געשעהענישען, אַז אויב די דעמאָקראַטיע איז אין פּוילען בכלל אַ שוואַך בעשעפעניש, איז זי נאָך פיל שוואַכער צווישען די סטודענטישע רייהען — דאָרט האָבען נאָך הערוויל די אויבערהאַנד די ענד־דעקעס.

אָבער אויך דאָ, פּונקט ווי אין פּאָליטישען לעבען פון דער מלוכה, מוז צו זייער הערשאַפט קומען אַ סוף.

אַ „סטודענטעסקאַ" קען אין פּוילען נישט טאָלערירט ווערען.

א. צינציגאַטוס.

פון יודיש - אמעריקאנישען קאנגרעס

נ י ו ־ י אָ ר ק, (יט"א) דער ניי־געוועהלטער אַדמיניסטראַטיוו־קאָמיטעט פון יודיש־אַמעריקאַני־שען קאָנגרעס האָט אָפּגעהאַלטען זיין ערשטע זיצונג מיט׳ן אָנטייל פון עהרען־פּרעזידענט פון קאָנגרעס ד"ר סטעפאַן ווייז. עס איז בעשלאָסען געוואָרען אין הסכם מיט די בעשלוסען פון קאָנגרעס, צוצוטרעטען צו פערווירקליכען די אַרבייטס־געמיינשאַפט מיט׳ן יודיש־אַמעריקאַנישען קאָמיטעט אין אינלענדישע־און אויסלענדישע יודישע אַנגעלעגענהייטען. חוץ דעם איז געוועהלט געוואָרען אַ קאָמיסיע, פרי אויס־צואַרבייטען פאָרשלאָגען וועגען אַן׳אַקציע געגען די פערפאָלגונגען פון דער יודישער רעליגיע און דער העברעאישער שפּראַך אין סאָוויעט־רוסלאַנד, ווי אויך אַ קאָמיסיע אויף צו פאָרשען די פאַלען פון רעכט־און גלייכהייט פון די יודען אין אַמעריקאַ, ספּעציעל אויפ׳ן אַקאַדעמישען און ווירטשאַפטליכען געביט.

יודישע שריפטשטעלערין פאָדערט 1 און פערטעל מיליאָן דאָלאַר ענטשעדיגונג פאַר אַ פּלאַגיאַט

נ י ו ־ י אָ ר ק, (יט"א) אַ גרויסע סענסאַציע האָט אין די היגע ליטעראַרישע קרייזען אַרויסגערו־פען דער פּראָצעס פון דער שריפטשטעלערין ראַ־זאַליאַ זשאַרדזש לעווי געגען דעם בעריהמטען שריי־בער א׳נעיל, וועלכער ווערט בעשולדיגט דורך איהר אין אַפּלאַגיאַט.

פרייליין לעווי שטעלט פעסט, דאָס זי האָט אין יאָהר 1927 פערהאַנדעלט מיט א׳נעיל׳ן, אַלס ליטעראַרישען לייטער פון איינעם פון די אַמעריקאַ־נער טעאַטערן, וועגען דראַמאַטיזירען און אַרויסשטע־לען אין טעאַטער איהר נאָוועלע, וואָס איז ערשינען אין יאָהר 1924. מיט אַ געוויסער צייט שפּעטער האָט א׳נעיל פערעפענטליכט די טעאַטער־פּיעסע „סטרענדזש אינטערלוד", וואָס איז געשפּילט געוואָ־רען מיט גרויס ערפאָלג. פרל. לעווים ערקלערט, דאָס די האַנדלונג און די כאַראַקטערען פון דער פּיעסע זענען אידענטיש מיט די פערזאָנען, וואָס זענען געשילדערט אין איהר נאָוועלע, זי פאָדערט דעריבער סאַטיספאַקציע און ענטשעדיגונג אין דער הויך פון 1 מיט אַ פערטעל מיליאָן דאָלאַר.

פרל. לעווים איז אַ יודיש קינד און איז אַלט 30 יאָהר.

אַנ׳אייגענאַרטיגע אַרטיסטען־פּאָר גאַסטראָלירט אין לעטלאַנד

ר י ג ע, (יט"א) איבער לעטלאַנד מאַכט איצט אַ טורנע אַנ׳אינטערעסאַנטע אַרטיסטען־פּאָר: דער מאַן מ. זאַקאשאַנסקי איז אַ געוועזענער חזן און זיין פרוי לייבאַן איז אַ דייטשקע, וועלכע איז שפּעטער אַריבערגעגאַנגען צום יודענטום.

אויף דער יודישער סצענע איז לייבאַן געקו־מען צופעליג. זייענדיג אַ שילערין פון דער בערלי־נער דראַמאַטישער שול, האָט לייבאַן אין יאָהר 1922 געוויילט אין מאַגדעבורג. צו יענער צייט האָט אין מאַגדעבורג גאַסטראָלירט אַ יודישע טרופּע. דאַרף זיך מאַכען, אַז די אַרטיסטין, וואָס האָט געשפּילט אַ פעראַנטוואָרטליכע ראָל ווערט קראַנק און דער דירעקטאָר בעט לייבאַן צו פערבייטען די קראַנק־געוואָרענע אַרטיסטין. לייבאַן האָט ביים עולם געהאַט ערפאָלג און דער טעאַטער־דירעקטאָר האָט איהר פאָרגעלעגט אַ שטענדיגען אַנגאַזשעמענט. לייבאַן פערלאָזט די דראַמאַטישע שול און שפּילט דריי סעזאָנען אין יודישען טעאַטער אין בערלין. אין יאָהר 1925 גאַסטראָלירט לייבאַן אין רהיין־געביט, וואו זי בעקענט זיך מיט׳ן יודישען זינגער און געוועזענעם חזן זאַקאשאַנסקי, מיט וועלכען זי האָט חתונה און געהט אַריבער צום יודישען גלויבען.

געפאַהר פון האַרבע בעגרענ־צונגען פאַר אויסלענדער אין טערקיי

ק אָ נ ס ט אַ נ ט י נ אָ פּ אָ ל, (יט"א) אין טערקי־שען פּאַרלאַמענט איז אַריינגעטראָגען געוואָרען אַ געזעץ־פּראָיעקט, לויט וועלכען אויסלענדער זאָל פערבאָטען ווערען זיך צו בעשעפטיגען מיט אַ רייה פּראָפעסיעס אין טערקיי. עס ווערט פאָרגעלעגט, אַז צו. אַנד. זאָלען פאָלגענדע אַרבייטס־געביטען זיין געשלאָסען פאַר אויסלענדער: מעדיצין, פּרעסע, בערזען־מעקלעריי, פּראָפעסיאָנעלער ספּאָרט, האַנ־דעל: ווי מיט מאָנאָפּאָל־סחורות ווי צוקער, אַל־קאָהאָל, טאַבאַק, זאַלץ, אייל א. אַנד.

דער דאָזיגער געזעץ־פּראָיעקט, וועלכער ריהרט אָן די אינטערעסען פון די יודען, וואָס וואוינען אין טערקיי, האָט אַרויסגערופען אַ שטאַרקע בע־אונרוהיגונג אין די יודישע קרייזען.

יודישע שילער בעקומען ערשטע פּרייזען פאַר בעשרייבונגען פון שלום-העלדען

ב ע ר ל י ן, (יט"א) די אינטערנאַציאָנאַלע פריד־ען־ליגע אין בערלין האָט דורכגעפיהרט אַ קאָנקורס צווישען דער שול־יוגענד אויף דער בעסטער אָפּ־האַנדלונג וועגען פרידענס־העלדען. די 2 ערשטע פּרייזען פאַר דער שענסטער בעשרייבונג פון שלום־העלדען זענען אָנערקענט געוואָרען די 17־יעהריגע יודישע שילער גערהאַרד הירשפעלד און עוואַ וועלינ־מאַן.

בעזייטיגט די אַנטיסעמיטישע לעהרערין פון סאָפיאַ

ס אָ פ י אַ, (יט"א) די אַקציע פון דער יודי־שער קאָנסיסטאָריע אין בולגאַריען געגען דער עלילת־דם־העצע, וואָס איז געטריבען געוואָרען אין דער פראַנצויזישער קאָנגרעגאַציע־שול דורך אַ געוויסער לעהרערין, האָט שוין געבראַכט פּאָזיטיווע רע־זולטאַטען.

די לעהרערין איז בעזייטיגט געוואָרען אויף 2 יאָהר פון איהר פּאָסטען.

כינע און רוסלאַנד

די געשעהענישען אין כינע און אַרום כינע האָבען ווידער אַמאָל זיך אַ רוק געטון אין צענטער פון דער וועלט־פּאָליטיק.

געמיינט האָט מען אין אייראָפּע, אַז מיט דער דיקטאַטור פון׳ם בעריהמטען גענעראַל טשאַנג־קאַי־שעק (אַ מין כינעזישער נאַפּאָלעאָן) איז גע־קומען אַ סוף צום בירגערקריג און אַז די אַזוי גערופענע „נאַנקינער רעגירונג" וועט האָבען בכח צו הרג׳ענען די פילקעפּיגע שלאַנג פון כינעזישען מיליטאַריזם און אַרונטערפיהרען די קאָנקורירענדיגע כינעזישע גענעראַלען אונטער דער ממשלה פון איהר צענטראַליסטישער מאַכט. אינפלוג האָט זיך אויסגעדוכט, אַז עס גייט אויף אַ דרך. איינער נאָכ׳ן אַנדערען זענען אַראָפּ פון דער פּאָליטישער אַרענע אַ סך בעריהמטע כינעזישע גענעראַלען. דער דיקטאַטאָר פון צפון־כינע, פון מאַנדזשוריע, טשאַנג־סאָ־לין, אויף וועמען די ענטענטע־מלוכות האָבען געלייגט אַזוי פיל האָפענונגען, און וועל־כער איז געווען שטאַרק פערקניפּעלט מיט די רעשטען פון די רוסישע ווייסגוואַרדייאישע באַנ־דעס, האָט געכאַפּט איין מפּלה נאָך דער אַנ׳ערער פון די רויט־רעוואָלוציאָנערישע דרום־אַרמעען, און איז פּלוצים געשטאָרבען מיט אַ מיתה משונה: מען האָט איהם ערמאָרדעט.

אַ צווייטער כינעזישער גענעראַל — וואו־פּיי־פו, אַ גענעראַל און פּאָעט אינאיינעם, איז פּלוצים נעלם געוואָרען און „ולא ידע איש את קבורתו" — מען ווייסט נישט עד היום, וואו ער איז אַהין געקומען.

די שענסטע מיליטערישע קאַריערע און די גרעסטע הצלחה האָט געהאַט דער פיהרער פון דער דרום־אַרמעע טשאַנג־קאַי־שעק, וועלכער האָט אין אָנהויב זעהר קונציג אויסגענוצט די באָלשע־וויקעס פאַר זיינע כינעזישע צוועקען, זייער געלד און זייער אינסטרוקטאָרישע הילף, און האָט זיי דערנאָך משלח געווען, בעת זיי האָבען זיך אָנגע־הויבען צו שטאַרק אַריינמישען אין דער אינווע־ניגסטער כינעזישער פּאָליטיק.

מעהר נישט איין גרויסער קאָנקורענט איז פערבליבען פאַר איהם אין כינע: דער אַזוי־גע־רופענער „קריסטליכער" גענעראַל פענג־יו־סיאַנג, וואָס האָט בעשאַפען אַ גוט־דיסציפּלינירטע אַרמעע און האָט געוועלטיגט אין מיטעל־כינע. אין אָנ־הויב האָט זיך געדוכט, אַז ער וועט אָנערקענען איבער זיך די ממשלה פון טשאַנג־קאַי־שעק.

אָבער די לעצטע ידיעות פון כינע דערציי־לען אונז וועגען אַ נייעם אויפפלאַקער פון׳ם בירגער־קריג אין כינע, און אַז דער גענעראַל פענג־יו־סיאַנג האָט מורד געווען אין טשאַנג־קאַי־שעק און האָט זיך געשטעלט בראש פון׳ם אויפשטאַנד. די כינעזישע מיליטערישע הידרע, די פילקעפּיגע שלאַנג, וואָס צופרעסט כינע זינט דער רעוואָלו־ציע, האָט ווידער אויפגעהויבען איינעם פון איהרע קעפּ, דער פּאָליטישער האָריזאָנט אין כינע האָט זיך ווידער פעפינסטערט און מיר דאַרפען זיך ריכטען אויף נייע געשעהענישען אין דער „הימל־מלוכה", וואָס וועט פערגעבען דער וועלט־פּאָליטיק נאָך אַ פולע רעטענישען.

דערווייל האָט זיך פערפלאָנטערט אויך די אויסערן־פּאָליטיק פון כינע און עס האָט זיך צו־בראָכען אַ שאַרפער סכסוך צווישען כינע און רוס־לאַנד.

אין כאַרבין האָט די כינעזישע מאַכט עובר געווען אויף דעם פּרינציפּ פון „עקסטעריטאָריאַ־ליטעט", וואָס בעשיצט די פאָרשטעהערשאַפטען פון אויסלענדישע מלוכות און דערלאָזט נישט, אַז די אָרטיגע מאַכט זאָל אַריינדרינגען אין דעם טעריטאָריע־רשות פון די פרעמדע קאָנסולאַטען און געזאַנדשאַפטען.

די כינעזישע מאַכט האָט זיך אַריינגעכאַפּט אין רוסישען גענעראַל־קאָנסולאַט פון כאַרבין גע־מאַכט דאָרטען אַ הויז־רעוויזיע צוגענומען אפילו דאָקומענטען און אַרעסטירט עטליכע פערזאָנען.

סאָוויעט־רוסלאַנד האָט אויף דעם געענטפערט מיט אַ שאַרפער פּראָטעסט־נאָטע, וואו זי דער־קלערט, אַז זי נעמט אַראָפּ די שוץ פון „עקסטע־ריטאָריאַליטעט" אויך פון די כינעזישע דיפּלאָ־מאַטישע פאָרשטעהערשאַפטען. איינס שלעפּט נאָך זיך דאָס אַנדערע, און אַלס ענטפער אויף רוס־לאַנד׳ס פּראָטעסט־נאָטע האָט כינע אָפּגערופען איהר געזאַנדשאַפט פון רוסלאַנד, און ווי די צייטונגען מעלדען, האָט אַ כינעזישע מיליטערישע וואַך־קאָמאַנדע אַרעסטירט דעם רוסישען גענעראַל־קאָנסול פון מוקדען, דעם וויצע־קאָנסול פון כאַר־בין און דעם דירעקטאָר פון דעם מזרח־כינעזישען אייזענבאַהן, וועלכע האָבען זיך אַלע געגרייט אַרויסצופאָהרען פון כינע קיין רוסלאַנד.

מען זאָגט, אַז מיט איהר פערשאַרפטער פּאָ־ליטיק געגען רוסלאַנד צילעוועט כינע אַריינצו־בעקומען אינגאַנצען אין איהר רשות די מזרח־כינעזישע אייזענבאַהן, וואָס האָט אָפּגעקאָסט רוסלאַנד אַזוי פיל דיפּלאָמאַטישע מיה און ממונים געלד און וועלכע האָט געעפענט פאַר רוסלאַנד די רייכע מאַנדזשוריען.

דער איבערווייס פון די דיפּלאָמאַטישע בע־ציהונגען צווישען כינע און רוסלאַנד בעדייט אין איצטיגען מאָמענט נאָך נישט קיין מלחמה. פערביי די אַמאָליגע צייטען, ווען נאָר איין אַקס פון אַזאַ מין, ווי מיר האָבען זיי איצטער געזעהען אין כינע, וואָלט צוגברענגט אַ מורא׳דיגען פייער און געקאָנט לייכט דערפיהרען צו אַ מלחמה. איצטער זענען אויך די דיפּלאָמאַטישע מנהגים שטאַרק פערגרעבט געוואָרען און מען איז זיך מתיר אַזעלכע „נענג", וואָס זענען פאַר דער וועלט־מלחמה נישט מעגליך געוועזן.

אַ חוץ דעם דאַרף מען נישט פערגעסען, אַז סיי כינע, סיי רוסלאַנד זענען נאָך אַלץ שטאַרק פערנומען מיט זייער אינעווייניגסטען קריזיס, מיט׳ן אינעווייניגסטען בירגער־קריג, וואָס צו־פרעסט דעם אָרגאַניזם פון די ביידע מלוכות, אין כינע אין אַ בולטער מיליטאַריסטישער פאָרם, אין רוסלאַנד מעהר אויפ׳ן עקאָנאָמישען פראָנט, און אַז עס וואָלט דעריבער געווען אַ ריזיקאַלישע אונטערנעהמונג פאַר ביידע מלוכות, זיך אַריינצו־לאָזען אין אַ מלחמה־אַוואַנטורע.

מען דאַרף דעריבער רעכענען, אַז סיי כינע, סיי רוסלאַנד וועלען פריהער גוט אַרומקלערען, איידער זיי וועלען מאַכען דעם לעצטען שפּרונג אין אַ תהום, בעת קיינער ווייס נישט, וואָס עס דערוואַרט איהם אויף זיין דעק.

וו. פ—ן.

נייער פאָלקסבלאַט

דאָס לאָדזשער לעבען

10 מאָנטאָג יוני
זון-אויפגאַנג 3.17
זון-אונטערגאַנג 7.52
ב׳ סיון תרפ״ט

פערראַנטוואָרטליכקייט פון פּאָסט פאַר פערפאַלענע וועדט-בריף

דאָס העכסטע געריכט האָט בעהאַנדעלט אַן ענין, וועלכער האָט פאַר די האַנדעלס-קרייזן אַ בעזונדערע בעדייטונג.

עס האַנדעלט זיך וועגן דער פעראַנטוואָרטליכקייט פון דער פּאָסט פאַר פערפאַלענע ווערט-בריף.

אין קאַליש איז אויפגעגעבן געוואָרן מיט אַלע פאָרמאַליטעטען אַ ווערט-בריף אויף 22,500 זלאָטעס. דער בריף איז פערפאַלען געוואָרן. די פּאָסט האָט געוואָלט בעצאָהלען פאַר דעם בריף נאָר 10,000 זלאָטעס, ווייל לויט געוויסע פאָרשריפטען קען קיין ווערט-בריף נישט דעקלאַרירט ווערען מעהר ווי אויף 10 טויזענד זלאָטעס.

דער געליטענער האָט זיך געווענדעט צום קרייז-געריכט, וועלכער האָט דעם סוחר צוגעמשפט די גאַנצע 22,500 זלאָטעס.

דאָס אַפּעליאַציאָנס-געריכט האָט אָבער דעם משפט אָפּגעווענדעט און צוליב אַ קאַסאַציע האָט זיך דער ענין געפונען אין העכסטען געריכט.

דאָס העכסטע געריכט האָט אַנערקענט, אַז די פּאָסט דאַרף בעצאָהלען נאָר 10,000 זלאָטעס ווייל דער אויפגעבער פון דער סומע דאַרף ליידען דעם היזק ווייל ער האָט נישט געהאַלטען די פאָרשריפטען וועגען דער מאַקסימאַלער סומע, וועלכע עס איז ערלויבט צו דעקלאַרירען אין אַ ווערט-בריף.

פערזאַמלונג פון „טאָז״

דעם 30. יוני און דער 1. יולי קומט פאָר אין וואַרשא אַ לאַנדס-צוזאַמענפאָהר פון „טאָז״, אין צוזאַמענהאַנג דערמיט איז געכטען פאָרגעקומען אַן אויסערגעוועהנליכע מיטגלידער-פערזאַמלונג פון׳ם „טאָז״. אַלס פאָרזיצער איז אויסגעוועהלט געוואָרען ד״ר גאָלדבלאַט און דאַן האָט אין נאָמען פון דער פערוואַלטונג איינגע. לעבהאַפט רעפערירט ד יפראַגע וועגען אַליין אויסהאַלט פון די אינסטיטוציעס ביי „טאָז״.

דער רעפערענט האָט אָנגעוויזען אויף דער שווערער מאַטעריעלער לאַגע, וועלכע „טאָז״ לעבט איבער, בפרט צוליב דעם, וואָס „רושאַינט״ האָט פערקלענערט זיינע סובסידיעס און האַלט זיי איצט אינגאַנצען ב ייאָפּשטעלען די פראַגע האָט אַרויסגערופען אַ וכוח. אַ טייל רעדנער האָבען אָנגעוויזען, אַז „טאָז״ מוז זוכען זיינע הכנסות נישט ב יידי, וואָס קומען זיך היילען, ווייל די געזעלשאַפט איז אויסגערעכענט קומען צ והילף דוקא די אָרימסטע שיכטען פון דער יודישער בעפעלקערונג.

צום סוף איז דער פאָרשלאַג וועגען אַליין אויס-האַלטונג פון די אינסטיטוציעס אָפּגעוואָרפען געוואָרען און ס׳איז אָנגענומען געוואָרען דער פאָרשלאַג פון ד״ר שיפּמאַן: 1) ווענדען זיך צום „רושאַינט״ מיט אַ מעמאָריאַל אין וועלכער ס׳זאָל אָנגעוויזען ווערען, אַז ביים איצטיגען ווירטשאַפטליכען קריזיס, וועלכער לאָזט זיך אַמשטאַרקסטען פיהלען אין די יודישע שטעטלעך, דאַרף די שטיצע פון „רושאַינט נישט אָפּגעשטעלט ווערען; 2) פאַרנעמען אַ פּלאַנמעסיגע אַקציע, אַז די שטאָט-פערוואַלטונגען זאָלען שטאַרק סובסידירען דעם „טאָז״, וועלכער ענטלאַסט די שטעט, אָפּטוענדיג אַ גרויסען טייל פון זייער אַרבייט און 3) פאַרנעמען אַן אַקציע, אַז די יודישע קהלות זאָלען סובסידירען דעם „טאָז״.

נאָכדעם איז בעהאַנדעלט געוואָרען די פראַגע וועגען כאַראַקטער פון טאָז׳ס טעטיגקייט.

דער רעפערענט פון דער פערוואַלטונג ד״ר וואָלפסאָן האָט פערטראָטען דעם שטאַנדפּונקט, אַז „טאָז״ מוז פערוואַנדעלט ווערען אין אַ סאַניטאַרער און פּראָפילאַקטישער געזעלשאַפט און דאַרף זיך נישט פערנעמען מיט קיין דירעקטער הייל-טעטיגקייט.

דער קאָרעפערענט אינזש. לעבענהאַפט איז געווען אין דער מיינונג, אַז כדי צוקומען אין אַנגענערער בעריהרונג מיט דער מאַסע, דאַרף „טאָז״ אויך פיהרען אַ דירעקטע הייל-טעטיגקייט. אין דער דיסקוסיע אַרום דער פראַגע האָבען זיך בעטייליגט ד״ר שווינג, ד״ר שיפּמאַן, א. אַנד.

נאָך אַן אויפקלערונג אַז לויט׳ן סטאַטוט זענען פאָרגעזעהען ביידע אַרטען פון טעטיגקייט און אַז דאָס איז אָפּהענגיג פון יעדען אָרט בעזונדער איז בעשלאָסען געוואָרען וועגען דער פראַגע נישט אָננעמען קיין בעשלוסען און איבערלאָזען פאַר די רעגלאַטען פרייע הענד.

נאָכדעם זענען אָנגענומען געוואָרען בעשלוסען: 1) פערלאַנגען, אַז דער צוזאַמענפאָהר זאָל עפענטליך אונטערשטרייכען דעם אַ פּאָליטישען כאַראַקטער פון „טאָז״; 2) נישט איבערצוגעבען אינסטיטוציעס, וועלכע עקזיסטירען ביים „טאָז״ צ וקיין שום זעלבסט פערוואַלטונג און אָנשטרענגען זיך אויף ז יי אַליין אויסצוהאַלטען און 3) אין די ערטער, וואו די יודישע קהלות וועלען איינאָרדנען אינסטיטוציעס און די מעדיצינישע אויפזיכט איבערגעבען דעם „טאָז״, קענען די אינסטיטוציעס איבערגענומען ווערען דורכ׳ן „טאָז״.

ווייטער איז בעשלאָסען געוואָרען אַריינצוטרעטען אין אַ קאָנטאַקט מיט די קראַנקען-קאַסעס און ערטייל צון זייערע מיטגלידער, וואָס זיילען געניסען פון דער טאָז שטיצע אויפ׳ן חשבון פון די קראַנקען-קאַסעס און אַז די צענטראַלע פון „טאָז״ זאָל קומען אין אַנענגערען קאָנטאַקט מיט די געזעלשאַפטען „אָרט״ און „צענטראַלער יתומים-פערבאַנד״ און פאַרנעמען עווענטועל געמיינזאַמע אַקציעס.

צום סוף זענען אויסגעוועהלט געוואָרען אַלס דעלעגאַטען צום צוזאַמענפאָהר: ד״ר גאָלדמאַן, ד״ר שווינג, פרוי ד״ר מאַרגוליס און ה׳ קאַבאַקער און אַלס קאַנדידאַט ה׳ ה. פוקס.

ד״ר שיפּמאַן, אינזש. לעבענהאַפט און ד״ר וואָלפסאָן בעטייליגען זיך אין צוזאַמענפאָהר אַלס מיטגלידער פון צענטראַל-ראַט.

גענעראַל-פערזאַמלונג פון האַנדעלס-אָנגעשטעלטען-פעראיין

אונטער׳ן פאָרזיץ פון ה׳ קופּפער איז שבת-צו-נאַכט אין אייגענעם לאָקאַל פאָרגעקומען די יעהר-ליכע גענעראַל-פערזאַמלונג פון האַנדעלס-אָנגע-שטעלטען-פעראיין (אַל. קאָשטשושקי 21), צו דער פערזאַמלונג זענען געקומען ביז 300 מיטגלידער און די פערזאַמלונג האָט זיך פערצויגען ביז 7 אַ זייגער אינדערפריה.

דעם בעריכט פון דער פערוואַלטונג האָט אָפּ-געגעבען דער פעראיינס-פאָרזיצער ה׳ זיס. לויט׳ן בע-ריכט צעהלט דער פעראיין העכער 4,000 מיטגלי-דער, אָבער ווי דער בעריכט געבער שטעלט פעסט זענען ז ייניסט אַקטיוו און ס׳בעטייליגען זיך אין דער פעראיינס-טעטיגקייט מייסטענס די נייע מיטגלידער.

אין פעראיין זענען צוגעקומען נייע סעקציעס פון קאָנפעקציע-אָנגעשטעלטע, האַלב-אָנגעשטעלטע א. אַנד. ס׳ווערט איצט אָרגאַניזירט אַ יוגענט-סעקציע דער יאָהר-בודזשעט וועלכער האָט דערגרייכט די סומע פון 40 טויזענד זלאָטעס האָט זיך פערענ-דיגט מיט אַ דעפיציט פון 5.900 זל.

די ביבליאָטעק, וועלכע געהערט צו די גרעסטע אין אונזער שטאָט ענטוויקעלט זיך גוט און די צאָהל לייענער האַלט זיך אין איין פערגרעסערען.

די פערוואַלטונג האָט אויך איינגעאָרדענט בוכ-האַלטער-קורסען פאַר די מיטגלידער א. אַז. וו. די קורסען פאַר פערקויפער איז נישט געלונגען צו פערווירקליכען.

נאָכ׳ן בעריכט פון דער רעוויזיאָנס-קאָמיסיע, וועלכען ס׳האָט אָפּגעגעבען ה׳ כאָרוזקי האָט זיך אָנגעהויבען אַ הייסער וכוח אין וועלכע ס׳האָבען אָנ-טיילגענומען די ה״ה רובינשטיין, ל. לעווין, האָכמאַן, סטאָלאַרסקי א. אַנד.

אין נאָמען פון דער פערוואַלטונג האָט די אָפּאָנענטע געענטפערט ה׳ פישביין און דאַן איז אָנגענומען געוואָרען אַ צוטרוי-רעזאָלוציע פאַר דער אָפּטרעטענדיגער פערוואַלטונג.

די באַראַכאָוו-פראַקציע האָט אַריינגעטראָגען אַ רעזאָלוציע וועגען בעגריסען די יודישע שולען אין די לערערשאַפט. דער פאָרשלאַג האָט אַרויסגערופען לאַנגע וכוחים.

צום סוף איז פאָרגעקומען די אָפּשטימונג, די איניציאַטאָרען, געשטיצט פון דער גראָסער-פראַקציע האָבען געהאַלטען דעם פאָרשלאַג פאַר אָנגענומען דער פאָזיצער האָט ערקלערט אַז פאַר׳ן פאָרשלאַג איז נישט געווע קיין מעהרהייט. ס׳איז ענטשטאַנען אַ טומעל און די פערזאַמלונג איז איבערגעריסען געוואָרען אַרום 7 אַ זייגער אינדערפריה. די וואַהלען זענען נאָך נישט פערענדיגט געוואָרען געכטען זענען פאָרגעקומען צוגאָב-וואַהלען. אויך היינט פון 7 ביז 9 וועלען נאָך דויערען די צוגאָב-וואַהלען.

דער נעכטיגער קאָאָפּעראַציע-טאָג אין לאָדז

(2) נעכטען איז אין לאָדז געפייערט געוואָ-רען דער יאָהר-יעהרליכער קאָאָפּעראַציע-טאָג, וואָס איז געווידמעט דער פּראָפּאַגאַנדע פון דער קאָאָ-פּעראַציע-אידעע.

די פייערונג האָט זיך אָנגעהויבען מיט דער צוזאַמענקונפט פון אַלע קאָאָפּעראַטאָרען אויף באַלוטער מאַרק ביי אָגראָדאָווא גאַס, אויף ריי-מאָנט-פּלאַץ און אין אַנדערע שטאָט-טיילען. די קאָאָפּעראַטאָרען האָבען געטראָגען זייערע בונטע פעהנער.

ניין אַ זייגער זענען אויף וואָדני-רינעק גע-האַלטען געוואָרען ענטשפּרעכענדע רעדעס און רעפעראַטען, אין וועלכע עס איז געשילדערט גע-וואָרען די ענטוויקלונג פון דער קאָאָפּעראַציע-בעוועגונג אין פּוילען און בפרט אין לאָדז. דער-נאָך האָט זיך פאָרמירט אַ ריזיגע פּראָצעסיע, וואָס איז ביי קלאַנגען פון אָרקעסטערס אַוועק מיט די גאַסען: גלובנאַ, פּעטריקאָווער, זשעלאָנאַ און גרי-נעם מאַרק.

דאָ זענען ווידער געהאַלטען געוואָרען רע-פעראַטען, אין איינער פון די רעדנער האָט פון דער טריבונע אַראָפּ געלייענט די רעזאָלוציע פון אינטערנאַציאָנאַלען קאָאָפּעראַטיווען - פערבאַנד. נאָכדעם איז די פאָרמיטאָג׳דיגע פּראָצעסיע אויפ-געלעזט געוואָרען.

פינף אַ זייגער בייטאָג איז אין קינאָ פון די שטאָטישע אָנגעשטעלטע פאָרגעקומען אַ פייערלי-כע אַקאַדעמיע.

עהנליכע קאָאָפּעראַציע - פייערונגען זענען אויך פאָרגעקומען אין פּאַביאַניץ און זדונסקאָ-וואָליע.

גוטער צושטאַנד פון די זריעות

דער הויפּט-פערזיכערונגס-אַמט טיילט מיט: דער צושטאַנד פון די זריעות האָט זיך אין מאַי בעדייטענד פערבעסערט און שטעלט זיך פאָר אַזוי: ווייץ — 3.3, קאָרן — 3.4, גערשט — 3 און 3.4, האָבער — 3.3. אַמבעסטען זעהען אויס די ווינטער-זריעות אין די צענטראַלע און אין די דרום-וואָיעוואָדזטוועס.

אָפּקלאַנגען פון אַנטיסעמיטישען סקאַנדאַל אין ציעכאַטשינעק

די פערוואַלטונג פון צעכאָצינקער קוראָרט אָרדענט אין היי יאָהר, לויט׳ן מוסטער פון פאָראַ-יאָהרען ערגענצונגס-קורסען פאַר דאָקטוירים און אַלס לייטער פון די ראָזיגע קורסען איז ווידער בעשטימט דער איניציאַטאָר פון פאָראָיאָהריגען אַנטיסעמיטי-שען סקאַנדאַל, דער טרויעריג בעריהמטער פּראָפ. לאַטי.

די היגע יודישע דאָקטוירים, וועלכע האָבען בעקומען איינלאַדונגען אויף צו בעטייליגען זיך אין די ראָזיגע ערגענצונגס-קורסען, זענען אָבער נישט זיכער, אַז ס׳וועט היי יאָהר נישט קומען צו קיין עהנליכען סקאַנדאַל ווי פאָראַיאָהרען, און האַלטען זיך דערווייל אָפּ פון צו פערשרייבען זיך אויף די קורסען.

ווילט איהר אַז אייערע וואוינונגען זאָלען נישט בלייבען אויף הפקר

בשעת איהר זייט אויף זומער-וואוינונגען און אין קור-ערטער?

דאָס פערזיכערונגס-ביוראָ פון ה׳ מרדכי חיים רומקאָווסקי, קילינסקעגאָ 105, טעלעפאָן 12,50 נעהמט אָן אַלע אַרט אַסעקוראַציעס פייער און גנבה ספּעציעל וואוינונגען. אַלע די וועלכע פאָהרען איצט אָפּ, דאַרפען תיכף קלינגען טעלעפאָן 12,50 ווי זיי וועלען זאָפאָרט בעזוכט ווערען און אַרורכ-פיהרען די אַסעקוראַציע, בכדי די לאָרוער איינ-וואוינער זאָלען אין די זומער-חדשים זיין רוהיג און נישט דאַרפען מורא האָבען פאַר גנבות. איז עס זייער איינגענער אינטערעס דאָס תיכף אַדורכצו-פיהרען קלינגען טעלעפאָן 12,50 אין דער ביוראָ פון מרדכי חיים רומקאָווסקי.

פּאָבאָר פון יאָהרגאַנג 1908/7

היינט, מאָנטאָג שטעלען זיך צו דער פּאָבאָר-קאָמיסיע נומער 1 (פּאָמאָרסקאַ 18) די מאַנספּער-זאָנען פון יאָהרגאַנג 1908, וואָס וואוינען אין 8-טען קאָמיסאַריאַט מיט די פאַמיליען-נעמען אויף A. B. C. D.

פּאָבאָר-קאָמיסיע נומער 2 (אָנראָדאָוואַ 34) דער יאָהרגאַנג 1908 פון 12-טען קאָמיסאַריאַט מיט די פאַמיליען-נעמען אויף

A. B. C. D E. F. G. H. I. J.

פּאָבאָר-קאָמיסיע נומער 3 (זאַקאָנטנאַ 82) אַלע פון יאָהרגענג 1907, וועלכע זענען אין יאָהר 1927 אַנערקענט געוואָרען פאַר נישט פעהיג (קאַטעגאָריע B) און וואוינען אויפ׳ן שטח פון 3. קאָמיסאַריאַט מיט די פאַמיליען-נעמען אויף די בוכשטאַבען

H. I. J. K. L. Ł

שטיצע פאַר רעזערוויסטען-פאַמיליעס

(2) דאָס מיליטעריש-פּאָליציייאישע ביוראָ ביים מאַגיסטראַט אָרגאַניזירט די אויסצאָהלונגען פון אינטערשטיצונגען פאַר די רעזערוויסטען, וואָס זענען גערופען געוואָרען צ ומיליטערישע איבונגען.

אַזוי ווי פון די אונטערשטיצונגען געניסען די פאַמיליעס פו ןדי רעזערוויסטען נאָר אין דעם פאַל ווען ז יינעפינען זיך אין אַ מאַטעריעלער נויט, וועט ביי יעדען דורכגעפיהרט ווערען אַ קאָנטראָלע כדי פעסטצושטעלען דעם מאַטעריעלען צושטאַנד פון דער פאַמיליע. ביטעס וועגען שטיצע דאַרף מען אָפּגעבען אין מיליטער פּאָליצייאישען ביוראָ ביים מאַגיסטראַט פּעטריקאָווער 212. ס׳ווערען פאָרגע-ברייט געדרוקטע פאָרמולאַרען. די ביטעס וועט מען אָננעמען פונ׳ם 17. ה. ח. צ ודער ביטע דאַרף מען צולעגען אַן אויסצוג און אַ בעשייניגונג פון דער מי-ליטערישער אָפּטיילונג אַז דער רעזערוויסט מאַכט דאָרט אַדורך די איבונגען.

שוין פון מאָרגען, דינסטאָג
אין קינא „בייקאַ״ פראַנציסקאַנער 31
ווערט דעמאָנסטרירט דאָס ערפאָלגרייכע בילד
„מזרח און מערב״
מיט מאָלי פּיקאָן און יעקב קאַליך.

פון דער „באַנק סופּיעצקאַ-קרעדיטאָווע״

די „באַנק קופּיעצקאַ קרעדיטאָווע״ זאַוואַדזקאַ 11, ענטוויקעלט זיך זעהר גוט און האָט זיך שוין ערוואָרבען אַ גוטען נאָמען אין די פינאַנציעלע קרייזען.

די האַלב-אָפיציעלע „גאַזעטאַ האַנדלאָוואַ״ האָט געווידמעט דער באַנק אַ גרעסערען אַרטיקעל אין וועלכען עס ווערט צווישען אַנדערען געזאָגט, אַז די באַנק האָט אויסזיכטען צו בעקומען גרע-סערע רעדיסקאָנטעס.

דער אומזאַץ פערגרעסערט זיך מיט יעדען חודש. אויפ׳ן געביט פון אינקאַסע האָט די באַנק געמאַכט גלענצענדע פאָרשריט. עס האָבען זיך אויך בעדייטענד פערגרעסערט די וועקלאַדען.

די באַנק-לייטונג ליגט אין די נעניטע הענד פון ה׳ יוליאַן אַבראַמאָוויטש, וויצע-דירעקטאָר ה׳ גרילאַק. די פערוואַלטונגס מיטגלידער: א. גוטמאַן, א. מענדעלסאָן, ציטרין, וואָידיסלאַווסקי, י. מ. זדונסקי. אין ראַט געהען אַריין ס. ביאַלער, ל. מינצבערג, וו. אייזנער, מ. יאַסקאָוויטש, וו. זיי-בערט, ד. שטאָהל, ל. גרויס, י. בלוישטיין, ח. מ. פיין, ש. שוויאַטלאָווסקי, מ. זיידענוואורם, דיר. קינדערמאַן.

דיר. משה וואָידיסלאַווסקי.

Dr. med. STUPEL

.12 Szkolna 12.

ספּעציאַליסט פאַר הויט-, מין און וועגעריש קרענקען אויס... שוואַכע, לישע און ראַנג, ייגענען-שטראָהלען ... קוואַרץ-ליכט, עלעקטרי-תעראַפּיע.

נעהמט אָן פון 6 ביז 9 אין אָווענד.

ספאָרט=בעוועגונג.

שווער=אַטלעטישע מייסטערשאַפט=קאַמפען פון פוילען

יודען ערצילען 2 מייכטער טיטלען און 3 דריטע פלעצער אין דער קוואַליפיקאַציע

אויף דער איניציאַטיוו פון פוילישען אַטלעטיקער פערבאַנד איז שבת און זונטאָג פאָרגעקומען מייסטערשאַפט-קאַמפען אין וועלכע עס האָבען חוץ די לאָדזער אַטלעטיקער פון „בר-כוכבא", „שילא", סאָקאָל מיט ווייננאַרטען, שטערנען און מינצען, טורעקן בראש, נאָך אַנטיילגענומען פערטרעטער פון אויבער-שלעזיען, וועלכע געהערען צו די בעסטע פוילישע אַטלעטיקערס, אויך וואַרשא, לעמבערג, סטאַניסלאַוואָ, קראקאָ, פוזען האָבען געשיקט זייערע פערטרעטער.

אין ערשטען טאָג זענען פאָרגעקומען קאַמפען אין הויבען געוויכטען אין 4 קאַטעגאָריעס און עס האָבע זיך אָנגעהויבען די פאַרקאַמפען פון רינג-קאַמפען.

איידער עס זענען פאָרגעקומען די קאַמפען אין הויבען געוויכטען, האָבען זיך די לאָדזער אַטלעטיקער פלוצים דערוואוסט, אַז דער פוילישער פערבאַנד האָט אין דער לעצטער מינוט געענדערט די קוואַליפיקאַציע-וואָג, אַזוי אַז שטערן און שטובבע, וועלכע האָבען נאָך מיט 8 טאָג פריהער געקעמפט אין דער האַלב-שווערער-וואָג, זענען אַ צטפערעכענט געוואָרען צו דער שווערסטער וואָג. און ווען מיר נעמען די שפּעדיגע רעזולטאַטען וועלכע עס האָבען ערצילט די לאָדזער אין דער שווערסטער וואָג, ווייזט זיך בולט אַרויס, אַז שטערן אויס בר-כוכבא איז בע'עולהט געוואָרען. לויט זיין רעזולטאַט אין הויבען וואָלט שטערן בלי ספק ערצילט לייכט דאָס צווייטע אָרט אין דער האַלב-שווערער-וואָג, צוליב אָבער די ענדערונגען פון די וואָג קאַטעגאָריעס האָט שטערן פערנומען דאָס 3. אָרט אין דער שווערער וואָג דערבּ ייאין כדאי צו בעמערקען, אַז שטיבבע אויס שילאַ און שטערן האָבען אין דער שווערסטער וואָג געהויבען צו 280 קילאָ, און ביידע האָבען ערצילט דאָס 2. אָרט, צוליב דעם אָבער, וואָס שטער האָט נאָך די קאַמפען געוואויגען מיט אַ האַלבען קיל מעהר ווי שטיבבע, איז דאָס 2. אָרט אַנערקענט געוואָרען דעם לעצטען. ראַגעגען שטערנען האָט מען אַנערקענט דאָס 3. אָרט.

מיר מוזען דאָ אויך אויפמערקזאַם מאַכען דערויף, אַז שטערן האָט געכטען אין די 3 קאָנקורענצען געהויבען מיט גאַנצע 10 קילאָ מעהרער, ווי פאַר אַכט טאָג אין קאַטאָוויץ, ראַגעגען מינץ האָט געהויבען מיט 10 קיל אָווענינער, ווי אין קאַטאָוויץ און האָט פערפאַסט דאָס דערגרייכען פון פוילישען מייסטער-טיטול פון דער מיטעל-וואָג. מינץ האָט זיך געמזוט בעגנוגענען מיט דעם 3. אָרט אין זיין וואָג.

די טעכנישע רעזולטאַטען פון די קאַמפען אין הויבע זגעיכטען זענען פאָלגענדע:

פליגען-וואָג: דאָס ערשטע אָרט האָט ערצילט מאיר ווייננאַרטען, הויבענדיג אין 3 קאָנקורענצען (הויבען, דריקען, שטויסען) 232 און אַ האַלב קילאָ, דאָס 2. אָרט האָט פערנומען כאַפּט (שלעזיען) 195 קילאָ און דאָס דריטע אָרט זוואַקאַ 187 קילאָ.

פון די אויבען געבּרענגטע רעזולטאַטען איז צו זעהען דאָס ווייננאַרטען, וועלכער האָט צום 5. מאָל ערצילט דעם פוילישען מייסטער-טיטעל איז איצט אין פוילען קאָנקורענץ-לאָז, זיין רעזולטאַט איז בעסער פון צווייטען אין דער פליגען-וואָג מיט קרום 40 קילאָ. ווייננאַרטען האָט אויך געהויבען מעהר ווי דער ערשטער פון דער 2. וואָג (האָהן-וואָג) מיט 12 און אַ האַלב קילאָ ערצילענדיג אַזוי אַרום אויך דעם מייסטער-טיטעל פון דער האָהן-וואָג.

אין דער האָהן-וואָג האָט דאָס ערשטע אָרט פערנומען האָפּיטשעק (שלעזיען) 220 קילאָ, 2) טשיכאָן (שלעזיען) 202 און אַ האַלב קילאָ, 3) רודזקי (שלעזיען) 192 און אַ האַלב קילאָ.

פעדער-וואָג: 1) מיכעל (שלעזיען) 247 און אַ האַלב קילאָ, 2) זבראַיא (שלעזיען) 215 קילאָ, 3) זילבערבוים 1 „בר-כוכבא" 188 קילאָ.

לייכטער וואָג: 1) גערשאָן (סאָקאָל, לאָדז) 257 קילאָ, 2) קאָס (של.), 3) רוסעק.

מיטעל-וואָג: 1) ריינש (של.) 265 קילאָ. דאָס צווייטע אָרט האָט פערנומען סמאָלעאש (לעמבערג) הויבענדיג 260 קילאָ. 3) מינץ („ב.-כ.") אויך 260 קילאָ.

האַלב-שווערער-וואָג: 1) מאַינקאַ (שלעזיען) 302 קיל אָערצילענדיג גלייכצייטיג די מייסטערשאַפט פון אַלע וואָגען. 2) שוואַרץ (שלעזיען) 267 קילאָ.

שווערער-וואָג: טורעק (שילאַ, לאָדז) 295 קילאָ, שטערן און שטיבבע האָבען געהויבען צו 280 קילאָ. דאָס ריכטער-קאָלעגיום האָט געגעבען שטיבען דאָס 2. אָרט און שטערנען דאָס 3. אָרט.

חוץ די קאַמפען אין הויבען געוויכטען זענען נאָך פאָרגעקומען רינג קאַמפען וועלכע זענען געשטאַנען אויף אַ נידריגע מדרגה. דער ענטשיידענדער קאַמף איז ד אָפּאָרגעקומען צווישען שלעזיען און וואַרשא.

„טוריסטען"—„לעגיא" (וואַרשא) 1:2 (0:1)

אַ גרויסען און פערדינטען נצחון האָבען געכטען אָפּגעהאַלטען די „טוריסטען" שלאָגענדיג אין אַ „ליגע"-מעטש די שטאַרקע מיליטערישע „לעגיאַ" אין רעזולטאַט פון 1:2.

צום געכטיגען מעטש האָבען זיך די מאַנשאַפטען געשטעלט אין פאָלגענדען צוזאַמענשטעל:

„לעגיאַ": סקוואַרטשינסקי, מאַרטינאַ, זשעמיאָן, צעבולאַק, פּושענשדזשעצקי I, פּושענשדזשעצקי II, מענטשאַק, שטויערמאַן, לאַנקאָ, ציעשעווסקי און ווישייעווסקי.

„טוריסטען": מיכאַלסקי I, קוביק, קאַראַש, הינץ, וויצלישעק, קאַהאַן, מיכאַלסקי II, כאַינאַצקי, סטאָלאַרסקי, קולאַוויאַק און פראַנקוס.

אין דער ערשטער העלפט שפּילען די „טוריסטען" מיט'ן ווינט און דער צייט בעווייזען די „טוריסטען", אַז זייער פאָרם איז היינט אַן'אויסגעצייכענטע, מיט קליינע אויסנאַהמען געהען זיי איינגאַנצען נישט אַראָפּ פון „לעגיאַ"ס האַלבען פלאַץ און טויער. אַ טייל זייערע שעהנע אַדורכגעפיהרטע אַנגריפען צוקלאַפּט די אויסגעצייכענטע פערטיידיגונג פון „לעגיאַ" מיט מאַרטינאַ בראש און אַ סך פון זיי, בעווייזען זיי נישט צו פערענדיגען מיט ערפאָלג. אין דער 7-טער מינוט פיהרען די „טוריסטען" אַדורך אַ געלונגענעם אַנגריף און דערצילען דערביי דאָס ערשטע טויער פון מעטש.

ביז צו דער העלפט קאָן זיך אַלס „לעגיאַ" נישט בעפרייען פון „טוריסטען" איבערמאַכט, אָבער די „טוריסטען" קאָנען נישט פערגרעסערן דעם רעזולטאַט.

אין דער צווייטער העלפט ווערט דאָס שפּיל זעהר שאַרף און דער קאַמף געהט שוין אויף טויט און לעבען, „לעגיאַ", וועלכע שפּילט יעצט מיט'ן ווינד קומט עפטערס צו צום געגנער'ס טויער אָבער זייער אַנגריף שפּילט זעהר שוואַך. בעזונדערס די רעכטע זייט. שטויערמאַן בעמיהט זיך צו מאַכען „סאָלאָ-לויפען" אָבער אַלס אָהן ערפאָלג, ערשט אין דער 22-טער מינוט שיסט לאַנקאָ פון אַ ווייטען מהלך דאָס אויסגלייך-טויער פאַר „לעגיאַ", דער באַלעם קלאַפּט זיך אָן אין דער אויבערשטער „שטאַנגאַ" און שטויערמאַן קלאַפּט איהם צו מיט'ן קאָפּ.

די „טוריסטען" געבען אַלס נישט אויף דעם קאַמף וואַרפען אָן „לעגיאַ"ן אַ שאַרפען טעמפּאָ, וועלכע די לעצטע קאָנען נישט אויסהאַלטען און קאַפּיטולירען צו דער „טוריסטיג"ס אַנגריף אין דער 34-טער מינוט. דאָס דאָזיגע זיג-ברענגענדע טויער ווערט בעגעגענט מיט שטורמישע אַפּלאָדיסמענטען.

אין די לעצטע מינוטען געהט אַלץ נאָך דער קאַמף זעהר שאַרף. ביידע נוצען נישט אויס פיל מאָמענטען בעזונדערס די „טוריסטען" און ביים רעזולטאַט 1:2 ענדיגט זיך דער מעטש.

ה. ב—ן.

יובּילי-פייערונגען פון „קדימה"

שבת און זונטאָג האָבען די היגע „קדימה" געפייערט דעם 5 יעהריגען יובּילעאום פון איהר עקזיסטענץ.

„קדימה" האָט זיך געגרינדעט אין ענדע 1923 דורך אַ גרופּע יודישע שילער פון היגע מיטעל-שולען אַלס אַ פוסבאַל-מאַנשאַפט און אַ דאַנק איהר אינטענסיווער ארבייט אין פערלויף פון די 5 יאָהר איז זי אויסגעוואַקסען אין אַ אַנגעזעהענעם ספּאָרט-פעראיין וועלכער ווירקט אויף הונדערטער מיטגלידער. פון די איינציג געשאַפענע סעקציע האָט זי שוין היינט אַלע סעקציעס פון די פערשידענע ספּאָרט-שפּילער, מענער און פרויען אַ שטאַרקע פוסבאַל סעקציע און אַ גימנאַסטישע סעקציע.

דעם ערשטען טאָג פון איהרע יובּילי-פייערונגען האָט „קדימה" געשפּילט 3 מעטשען געגען „הכח" און „טור".

„קדימה" — „הכח" 1:1 (0:1)

אויפ'ן דאָזיגען מעטש האָט „קדימה" געוויזען דאָס זי געפינט זיך אין אַ אויסגעצייכענטער פאָרם זי איז גאָרנישט אָפּגעשטאַנען פון „הכח" הגם זי געפינט זיך אין אַ קלענערע קלאַס.

אין דער ערשטער העלפט פון מעטש האָט „קדימה" אַ געוויסע איבערמאַכט וועלכע זי נוצט אויס נאָר מיט איין טויער הגם זי איז מעהר ביים וואָרט, איהר אַנגריף ווייזט נאָר אַרויס וועניג דעצידירטקייט. אַזוי דאָס זי קאָן נישט בעווייזען איהר איבערמאַכט מיט אַ רעזולטאַט.

אין דער צווייטער העלפט איז דאָס שפּיל מעהר אַנ'אָפענס, ביידע מאַנשאַפטען פיהרען אַדורך שעהנע אַנגריפען, וועלכע די פערטיידיגער לאָזען נישט ערצילען קיין טויער, ביידע מאַנשאַפטען שפּילען שאַרף אָבער נישט ברוטאַל, אַזוי דאָס מ'האָט לייכט דערקענט דאָס שפּילען געגען זיך 2 מאַנשאַפטען לכבוד אַ יום-טוב. פאַר'ן סוף פון מעטש נוצט „הכח" אויס אַ פעהלער פון „קדימה"ס פערטיידיגונג און ערצילט דאָס אויסגלייך טויער.

בעת דער פויזע האָבען געהאַלטען געלעגענהייטס-בעגריסונגען פאָרשטעהער פון ביידע קלובען פון „קדימה" פרעזעס ה' אינזש ווײַנבערג און פון „הכח" ה' ציגלער און דערביי זיך געשאָנקען אַנדענקס-מתנות.

„קדימה" II — „טור" 0:0

אויך דער מעטש לכבוד „קדימה"ס יובּילעאום האָט זיך פערענדיגט מיט אַ רעמיס-רעזולטאַט 0:0.

„קדימה"-לייטונג - „הכח"-לייטונג 1:1

זעהר אָריגינעל איז אויסגעפאַלען דער מעטש פון די 2 יודישע לייטונגען, וועלכער איז געווען אויף אַזוי פיל אינטערעסאַנט וויפיל ער האָט געוויילט דעם עולם.

פון די לייטונגען האָבען זיך אויסגעצייכענט שולזינגער און לעדערמאַן פון „הכח" און פון „קדימה" - קויפמאַן.

„קדימה" — „חשמונאי" 0:5 (0:3)

אין צווייטען טאָג פון די יובּילי-פייערונגען האָט „קדימה" געשפּילט מיט'ן יודישען ספּאָרט-קלוב „חשמונאי". דער מעטש האָט זיך פערענדיגט מיט ן נצחון פון „קדימה" אין פערהעלטניש פון 0:5.

די טויערען האָבען געשאָסען שאַיניאַק 2, צענדער, רובינשטיין און נירענבערג, ביי „קדימה" האָט זיך דאָס מאָל אויסגעצייכענט די שטורם-רייהע.

ביים שענקען זיך געגענזייטיגע מתנות האָבען די ה"ה אינזש. ווײַנבערג „קדימה" און פרישמאַן „חשמונאי" אָנגעוויזען, אַז יעצט איז שוין די העכסטע צייט שלום צו מאַכען צווישען די לאָדזער יודישע ספּאָרט-קלובען.

ז „קדימה" — „הכח" קאָרב באַל 6:19.

דער קאָרב-באַל מעטש צווישען „קדימה" און „הכח" האָט זיך פערענדיגט מיט אַ גרויסען נצחון פון „קדימה" אין רעזולטאַט פון 6:19

„שטערן" — טויבשטומע 0:1

פערדינטער נצחון פון שטערן", וועגען דער מייסטערשאַפט פון דער „צע" קלאַס, וועלכע האָט נישט אויסגענוצט די שטאַרקע איבערמאַכט.

„הכח" III - „טוריסטען" III 1:1

(וועגען דער מייסטערשאַפט פון דער „צע"-קלאַס).

וואַרשא, 9 (טעלעפאָניש)

„וואַרשאַוויאַנקאַ" - „ל.ק.ס." (לאָדז) 0:2

דאָ האָבען היינט געשפּילט אַ מייסטערשאַפטס-מעטש וועגען דער פוילישע „ליגע" וואַרשאַוויאַנקאַ" און „ל.ק.ס." דער מעטש האָט זיך פערענדיגט מיט אַ נצחון פון וואַרשאַוויאַנקאַ" אין רעזולטאַט פון 0:2.

„גוויאַזדאַ" — „א.ז.ס." 0:3

קראַקאַ, 9, (טעלעפאָניש)

„קראַקאָוויאַ" — „וויסלאַ" 1:3

דאָ איז היינט פאָרגעקומען אַ „ליגע"-קאַמף צווישען די היגע פוסבאַל-דערבען „קראַקאָוויאַ" און „וויסלאַ" וועלכע האָט געבּרענגט אַ נצחון „קראַקאָוויאַ'ן" אין פערהעלטניש פון 1:3.

לעמבערג, 9 (טעלעפאָניש).

„פּאָגאָן" — „I פוסב.-קלוב" 0:1

דער היגער „פּאָגאָן" האָט היינט בעזיגט אין אַ „ליגע"-קאַמף דעם קאַטאָוויצער „I פוסבאַל-קלוב" מיט'ן רעזולטאַט 0:1.

פּוזען, 9 (טעלעפאָניש).

„וואַרטאַ" — „פּאָלאָניאַ" (וואַרשא) 1:3

אַ פערדינטען נצחון האָט היינט אָפּגעהאַלטען די היגע „וואַרטאַ" שלאָגענדיג די וואַרשעווער „פּאָלאָניאַ" אין רעזולטאַט פון 1:3.

וויעלקע-היידוקי, 9 (טעלעפאָניש).

„רוך" — „טשאַרני" 4:2

נצחון פון די לעמבערגער „טשאַרני" איבערן שטאַרקען „רוך" וועגען דער מייסטערשאַפט פון דער „ליגע".

רעזולטאַט פון די מייסטערשאַפטס-מעטשען וועגען דער „א" קלאַס אין לאָדז

ו.ק.ס. — „אַרקאָן" 1:0

ל. ק. ס. (רעז.)—סאָקאָל (זגערזש) 2:4

„ט.ס.ג." — „אוניאָן" 1:6

ראַדיאָ=פּראָגראַם

מאָנטאָג דעם 10 יוני

12-10 וואַרשאַ גראַמאָפאָן-מוזיק, 16-30 פּוזען „דערצעהלונגען פון די פוילישע קלאָסיעס אין בראַזיליען" רעפ. פון מ. סטאַנטשעווסקי. 16,00 וואַרשאַ גראַמאָפאָן-מוזיק, 17,00 וואַרשאַ „דאָס יוסטיץ-פּראָבלעם אין פוילען", רעפעראַט פון יוסטיץ-מיניסטער צאַר, 17,55 פּוזען נאָכמיטאָג קאָנצערט. 19,20 ווילנאָ, די ווערק פון טשעסלאַוו יאַנקאָווסקי. געלייענט דורך זביגניעוו שמיאַלאָווסקי. 20.30 וואַרשאַ אינטערנאַציאָנאַלער קאָנצערט אין בערלין. 22,05 וואַרשאָ, פּרעזענטאַציע פון די אַנטייל-נעהמער אין די אינטערנאַציאָנאַלע פערד-גייעגען. 22.25 קאָמוניקאַט פון פּ.אַ.ט. 23,00–27,00 טאַנץ-מוזיק פון קראַקאָווער טראַנסמיסיע. 19.35 מינכען לאָרטצינגס אָפּערע „דער וואָפענשמיד". 20.00 ליפּציג, אָווענד פון ריכאַרד שטרויס 20,30 מיילאַנד אָפּערעטקע „לאַ בעל די נאָט". 20,30 בערלין אינטערנאַציאָנאַלער קאָנצערט, 22.55 לאָנדאָן קאַמעראַל-קאָנצערט.

מאָלי פּיקאָן
און יעקב קאַליך
אין פילם „מזרח און מערב"
פון מאָרגען, דינסטאָג אָן אין
קינאָ „בייקאַ" פּראַנציסקאַנער 31

פייערליכע ערעפענונג פון „גיעדאַלאַ דזשיעטשענצאַ"

נעכטען איז פאָרגעקומען די פייערליכע ערעפנונג פון דעם נייעם בנין פאַר דעם יתומים-הויז „גיעדאַלאַ דזשעטשענצאַ" אויף כראַביאָווסקאַ גאַס.

אין דעם נייעם בנין, וואָס איז געשאָנקען געוואָרען דורך פרוי היימאַן איז פאַרהאַן אָרט פאַר 100 יתומים, און ער איז איינגעאָרדענט לויט די לעצטע פאָדערונגען פון היגיענע

צווישען די געסט האָט זיך געפונען וואָיעוואָדע יאַשטשאָלט און אַלס פערטרעטער פון שטאָט-ראַט-אינזשינער האָלצגרעבער.

עס זענען געהאַלטען געוואָרען אַ רייהע בעגריסונגען.

מאָרגען - אַנ'אָפּצייכנונגס-טאָג לטובת דעם בית-היתומים

זגערזשער 40

דער בית היתומים זגערזשער 40 אָרדענט איין מאָרגען דינסטאָג אַ בלימעל-פּערקויף לטובת דער אינסטיטוציע. אויף היינט אָוועגד רופט די פערוואַלטונג אַ בעראַטונג אויף צו אָרגאַניזירען דעם בלימעל-פערקויף. ס'איז געוואונשען, אַז די בעראַטונג זאָל גוט בעזוכט ווערען, ווייל פון איהר העגנט אָב דער ערפאָלג פון אָפּצייכנונגס-טאָג פאַר דער אַזוי וויכטיגער יתומים-אינסטיטוציע.

אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון „לינת הצדק"

נעכטען איז אין ענגלישען זאַל אונטער'ן פאָרזיץ פון י. מ. מאַשקאָוויטש פאָרגעקומען די יעהרליכע אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון „לינת הצדק".

די פערזאַמלונג איז געווען זעהר אַ שטורמישע און ס'האָבען זיך בעקעמפט צוויי צדדים. די פערזאַמלונג האָט זיך פערצויגען ביז שפּעט ביינאַכט, אַ גענויען בעריכט וועלען מיר ברענגען

אַפּטייקען

היינטיגע נאַכט-דיזשורען

(ב) ז. אַנטאָניעוויטש (פּאַביאַניצקאַ 50) כאַדזשינסקי (פּיעטרקאָווער 164) וו. סאָקאָלעוויטש (פּשעיאַזד 19), רעמבעלינסקי (אַנדזשעיאַ 28) י. זונדעלעוויטש, (פּיעטרקאָווער 25) קאָספּערקעוויטש זגערזשער 54) ס. טראַוקאָווסקי (בזשעזשינער 56).

מעסער-שטעכער אין וואַלד

(2) נעכטען, בעת אַ גרעסערע געזעלשאַפט האָט זיך געוויילט אין קאָנסטאַנטינער וואַלד האָבען זיך פון זיי אָפּגעטיילט 2 יונגע לייט און די 18 יאָהריגע סטעפאַניאַ סולעידאַ פון פּעטריקאָווער 69. מיט אַ מאָל האָבען די איבריגע דערהערט געשרייען, ווען זיי זענען אָנגעלאָפען האָבען זיי געטראָפען ליגען די סולעידאַ אַ פערבלוטיגטע מיט עטליכע מעסער-וואונדען אין ברוסט די פּאָליציי האָט אַרעסטירט די פערברעכער און אַרויסגערופען די פּאָגאָטאָוויע וועלכע האָט די פערוואונדעטע אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

מיטלען געגען עלטקייט

ווידער הערט מען וועגען אנ׳ערפינדונג יונג צו מאכען. צוויי פאריזער דאקטוירים מעלדען, אז זיי האבען נאך יאהרען ארבייט און עקספערי־מענטען אנטדעקט א מיטעל, וואס וועט אפשטעלן דעם פראצעס פון אלטקייט. דאס מיטעל איז זעהר פשוט, א סך פשוט׳ער ווי אלע ביז־איצטיגע מיט־לען. עס וועט בעשטעהן אין איינשפריצונגען פון ספעציעלע עקסטראקטען „יונג־בלוט" אין די אדערן פון עלטערע מענשען.

דאס דאזיגע נייע מיטעל פון די דאקטוירים, יאווארסקי און לעמער, וועט נישט נאר מאכען א מענשען יונגער אויף וועניגסטענס 20 יאהר, נאר וועט אויך בעזייטיגען געוויסע שלאפקייטען, וואס זענען די סימפטאמען — און אויך צרות — פון עלטער.

אויף וויפיל דאס דאזיגע נייע מיטעל איז גוט בלייבט איבער צו זעהן. מען ווייס, אז די ביז־איצטיגע ערפינדונגען פון פערייונגונג האבען ווינציג וואס בערעכטיגט די פערשפרעכונגען פון די ערפינדער און די האפנונגען וואס די מענש־הייט האט אויף זיי געהאט. מאנכע איינצעלנע פאלען, זאגט מען, זענען געוועזען ערפאלגרייך. אינגאנצען גענומען, איז קיין רעוואלוציע אין דעם לעבען דורך די פערשידענע דריזען־איבערפלאנ־צונגען און אנדערע פערשידענע מיטלען נישט פארגעקומען. די מענשהייט, די גאנצע מענשהייט, עלטערט זיך נאך אלץ, איז מעהרסטענס אומגליק־ליך דערפון, און בענקט, הערט נישט אויף צו בענקען, צוריק נאך דער פערלוירענער יוגנשאפט.

מען בענקט און מען האפט — און אין דעם ליגט אפשר די גאראנטיע, אז עס וועט קומען א צייט, ווען די האפנונגען וועלען מקוים ווערען.

מיר לעבען אין א פעריאדע פון מענשליכען בעוואוסטזיין, ווען קיין „אוממעגליכס" איז כמעט נישטא. מיר בעמערקען עס שוין מעהר נישט, אבער פאר די אויגען קומען טאג־טעגליך פאר וואונדער. די וויסענשאפט בערייכערט אונז אלץ מעהר, און עס איז נישטא קיין שום בעווייז, און אויך נישט קיין שום גרונד, צו טראכטען, אז דאס וואס ווייזט זיך אונז היינט אויס פאר א פולשטענ־דיגער אוממעגליכקייט, זאל מארגען טאקי נישט ווערען מעגליך.

די מעדיצינישע וויסענשאפט שטעהט נישט אויף איין ארט. מיר ווייסען היינט פיל מעהר וועגען דעם מענשליכען קערפער און וועגען די פראצעסען וואס קומען אין איהם פאר, ווי ווען עס איז פריהער, מיר האבען זיך אויסגעלערנט צו פערמיידען געוויסע קראנקהייטען. מיר האבען זיך אויך אויסגעלערנט צו היילען א גאנצע רייהע שלאפקייטען, וואס האבען אמאליגע יאהרען א תל געמאכט פון דעם מענשליכען לעבען, פערניכטעט מיליאנען. קראנקהייטען, וואס זענען פריהער בע־טראכט געווארען פ״ם א מין פלאג, וואס קעגען איהר זענען גאר קיין עצות נישטא, זענען איצט בעזיגט.

אין אלע לענדער ארבייטען מוחות אויף צו בעזיגען די קראנקהייטען, וואס פלאגען נאך איצט אזוי שטארק די מענשהייט. פון די ערפאל־גען ביז איצט אין דער מעדיצינישער וויסענשאפט שעפען מיר מוט און האפנונג, אז דאס וועט ווען־עס־איז געלונגען — פריהער אדער שפעטער.

איז עלטקייט א מוז, עפעס וואס קאן גאר־נישט געהאלפען ווערען?

אפשר יא, און אפשר נישט. מען ווייסט נאך נישט. אבער מען ווייסט יא, אז מען קאן דאס מענשליכע לעבען פערלענגערן. מענשען זענען אמאל געווארען אלט צו פערציג יאהר. היינטיגע צייטען פיהלען זיך נאך א סך 60 יאה־ריגע נישט אלט. ביי געוויסע האלב־ווילדע פעל־קער איז שוין דרייסיג יאהר די צייט, ווען די עלטער הויבט אן צו צעפרעסען דאס מענשליכע לייב. פון דער אנדערער זייט זענען דא מענשען איינצעלנע און אויסנעהמליכע, וואס לעבען אריין ביז ווייט איבער הונדערט יאהר.

דארף מען דערפון דרינגען, אז יעדענפאלס פארלענגערן דאס מענשליכע לעבען, פערלענגערן די יוגנשאפט, אפהאלטען די פערניכטענדיגע פראצעסען פון אלטקייט, איז יא מעגליך.

דערויף האפט מען, אויף דעם ארבייט מען. די האפנונג אליין, אז די צייט קאן דורך דעם מענשען בעזיגט ווערען, איז א גרויסער כח. מען וועט זוכען און מען וועט דורכפאלען, מען וועט פריהצייטיג זיך פרעהען און דאן ענטוישט ווערען. אבער־סוף־סוף וועט מען אויך דעם סוד פון יונג־שאפט ארויסרייסען ביים לעבען, ביי דער „בלינ־דער" נאטור.

נ. י. ט.

ווילט איהר!!!

זיך אסעקורירען אויף לעבען, פייער, גנבה, זעהר גוטע בע־קוועמע פאר אייך בעדינגונגען

קלינגט תיכף אן

טעלעפאן 12-50

אין דער פערזיכערונגס ביורא פון

מרדכי חיים רומקאווסקי

105 קילינסקיעגא 105

איהר וועט זאפארט בעזוכט ווערען, רעעל און פינקטליך בעהאנדעלט ווערען.

פערזוימט נישט!!

טיכטיגע אגענטען קאנען זיך מעלדען.

יורידישע עצות

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רע־דאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" ענטפערען אויף יורידישע פראגען, וואס ווע־רען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאז

יורידישע אפטיילונג
פון „נייעם פאלקסבלאט".

בעם דערלאנגען אנ׳אנפראגע אויף א יורידישע עצה, דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן מיט ז׳ער דאטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט אריינגעשיקט. אויף אנפראגען אהן קופאן, וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

9286 אפרים לאסקי:

איהר דארפט זיך וועגען צוזאמענשטעלען דעם אקט אינטערציזיע ערשט נישט ווענדען צו א רעכטס־קאנסולענט נאר דירעקט צום רעיענט.

אין אזא אקט מאכט מען נישט קיין שום חכמות און דריידעלעך, ווי דער רעכטס־קאסולענט האט אייך איינגערעדט, נאר אלע אזעלכע אקטען ווערען רעדאגירט לויט אנ׳איינהייטליכען גענוי פעסטגעשטעלטען מוסטער.

9287 N. B. פון קילינסקיעגא:

סופיטען מוז אומבעדינג דער הויזווירט־רע־פעריר ען.

ווענדעט אייך מיט אנ׳אנקלאגע אין דער וואוינונגס־אינספעקציע (שענקיעוויטשא 22).

9288 א. ב.

די קאנטראלע איז אייך נישט געווען נוגע.

9289 א געטרייער לעזער פון מיצקיעוויטשא:
9290 פרייס פון פאביאניצער שאסע:
9291 ח. ליקירניק:
9292 א היגער:
9293 זיגעלבוים פון ציגעל גאס:
9294 א שניידער ־ מייסטער:
9295 דוד פיווקא:
9296 א געטרייער לעזער פון נאוואזא־זשעווסקא:

וועגען אייערע ענינים דארפט איהר זיך פער־שטענדיגען פערזענליך מיט אונזער יוריסט טעגליך פון 3—4 נאכמ. מיטברענגענדיג די צייטונג.

9297 יודל גראס:

אומאפהענגיג פון דעם אומשטאנד, צי דער פראקוראר טראגט אריין אנ׳אפעלאציע אדער נישט, דעם פרייגעשפראכענעם בעשולדיגטען מוז מען תיכף נאכ׳ן אורטייל אומבעדינג בעפרייען.

9298 ניימאן:

איהר זענט נישט מחויב צו פערזיכערען אלס גייסטיגע ארבייטער נישט בלויז אייער זוהן נאר אויך נישט אייער שטיפזוהן, אויף וויפיל ער וואוינט צוזאמען מיט אייך.

9299 צ. ב.

אויב דער פריוואט אנקלאגער איז געשטאר־בען בעפאר דער אורטייל איז געווארען גע־זעצ־קרעפטיג, ווערט דער פראצעס אדער די שטראף אנולירט.

9300 א דאנקבארער לעזער.

אויב לגבי די ענינים, וועלכען פליסען ארויס פון דער פעראָרדנונג, וועגען ארבייטס־אבמאכען, ווערט א מינדיעהריגער רעכטליך סאט־פעהיג און ער אליין קאן זיינע אינטערעסען פערטיידיגען אין ארבייטס־געריכט.

פאר שלאגען מוז איינגעקלאגט ווערען אין אלגעמיינעם געריכט און דעריבער מוז עס טון פאר אייך, אויב א הר זענט נאך נישט אלט קיין 21 יאהר, אייער פאטער.

C. B. 9301

דער אונטערנעמער מוז אייך אלס גייסטיגען ארבייטער אויסצאהלען רעגולער די גאזשע פאר דער גאנצער צייט, אין משך פון וועלכער איהר מאכט דורך די מיליטערישע איבונגען.

ער קאן זיך, פערשטייט זיך, פון דער אויס־געצאהלטער גאזשע אראפרעכענען די סומע, וועלכע איהר וועט בעקומען אלס אונטערשטיצונג פון דער מלוכה.

9302 ה־ל קאפל:

אלס איינס וואס פאר א געוועלבל איהר האט קוים קויפט איהר נאר אויס די דריטע קא־טעגאריע, מוזט איהר די פירמע אומבעדינג אריינטראגען אין האנדעלס־רעגיסטער ביים קרייז־געריכט.

אין זעלבען רעגיסטער מוז גלייכצייטיג אויך בעמערקט ווערען, אז איהר האט מיט אייער פרוי געשלאסען אנ׳אונטערציזיע.

9303 ישראל אמבער:

אויב ס׳האנדעלט זיך וועגען א קליינע גנבה און די דינסט איז נאך נישט אלט קיין 21 יאהר, ווערט דער פראצעס אנולירט אדער די שטראף געשאנקען מיט׳ן מאמענט ווען איהר פערגלייכט זיך מיט איהר.

דאס שענקען די שטראף איז מעגליך, פער־שטייט זיך נאר אזוי לאנג, ווי דער אורטייל איז נישט געווארען געזעצקרעפטיג.

Dr. H. WOŁKOWYSKI

נעגעלניאנא 25, טעל. 26-87

ספעציעל ארצט פאר הויט און ווענע־רישע קראנקהייטען, מענער־שוועכע. אלע ארט אנאליזען, בעהאנד־לונג מיט קווארץ־שטראהלען.

עמפ׳ אן פון 8—10 פריה, 12—2 נ.מ. און פון 4—8 אוו׳

יודישער אקטיאר אויף זיין וואנדערונג

(רייזע־איינדריקען)

פון וויערא קאניעווסקא

דאס איז דער גורל פון יודישען אקטיאר. אזוי איז די לאגע פון קלאלק. וועלכעס איז צווייט און צושפרייט איבער דער גאנצער וועלט. דער יו־דישער אקטיאר איז דעריבער געבליבען דער אייביגער וואנדערער וועלכער פאהרט פון לאנד צו לאנד, צו יודען, צו ווי וועלכע לעכצען נאך א יודיש ווארט, וועלכע קוקען אויס נאך אנ׳אלטע ערשיינע־רונג, אדער נאך א נייע ערוואכונג. מיר געהערען צו די אייביגע אומרוהיגע וואנדערער, וועלכע האבען זיך געוועהען מיט די יודען פון כמעט דער גאנצער וועלט און קענען דעריבער אפשאצען דעם קולטור־רעלען און אפיל ווירטשאפטליכען מהלך צווישען יע־דען פון פערשידענע לענדער.

מיר וועלען אנהויבען פון דרום־אפריקע, פון דעם עקזאטישען — יערענפאלס פאר׳ן אויער — לאנד, וואו ס׳הויבט זיך אן אר־יספיקען א יודיש־נאציאנאל צוזאמענלעבען, א דראנג צו ארגאניזא־ציע און צילבעוואוסטע געזעלשאפטליכע ארבייט.

די גרעסטע צאהל יודען אין די דרום־אפריקא־נישע שטעט איז פערהאן אין יאהאניסבורג. דארט געפינען זיך איצט פון 25 ביז 27 טויזענד יודען, הגם די שטאט איז אינגאנצען אלט 40 יאהר. מערק־ווירדיג, אז די ערשטע יודען, וואס זענען געקומען קיין דרום־אפריקא האבען זיך פערנומען מיט פאר־מעריי און האבען זעהר גוט געמאכט. זיי זענען געווארען גרויסע עשירים עד היום, ערשט די שפע־טער צוריקגעקומענע האבען זיך אנגענומען צו בע־שעפטיגען מיט האנדעל, האן מיט הויזירעריי און שוין שפעטער אפילו מיט מלאכה. די עקאנאמישע לאגע פון די יודען איז אין אלגעמיין א גוטע און אפשר גראר צוליב דעם, וואס קיין בעזונדערע יודען־פראגע עקזיסטירט נישט דארט, האבען די יודען נישט גערארפט און אויך נישט געוואלט פערד געהמען מיט זייערע אייגענע פראגען, וועלכע מ׳האט אין מזרח־אייראפא אנגערופען נאציאנאלע. ערשט לעצטענס א דאנק דער אגיטאציע פון די ציוניסטען איז געקומען אנ׳אויפוואכונג און ס׳הויבען זיך אן צו קריסטאליזירען בעזונדערס צווישען דער יוגענד פערשידענע נאציאנאל־פאליטישע אנשויאונגען און ס׳קומט שוין אפיל וצו געזעלשאפטליכע מחלוקות.

די אומגעבונג צווישען וועלכע, די דרום־אפרי־קאנישע יודען לעבען זענען פאלגענדע:

דרום־אפריקא געהער צו ענגלאנד. ס׳וואוינען אין די שטעט ענגלענדער און אין די פעריפעריעס — די איינגעבוירענע שווארצע. די ווייסע פערנעהמען זיך מיט פאליטיק, געשעפט, אינדוסטרי און אינטע־ליגענטע פאכען. די שווארצע זענען כמעט לויטער שווארצע ארבייטער, הגם דא און דארט קען מען שוין בעמערקען א שווארצען אדוואקאט אדער נאר סוחר. מ׳קאן אייך נישט זאגען מיט׳ן פולען מויל, אז די גלייכבערעכטיגונג פון די שווארצע, איז אינ־גאנצען דורכגעפיהרט געווארען.

די שווארצע מארען למשל נישט געהן אויפ׳ן טראטואר צוזאמען מיט די ווייסע, נאר מוזען געהען אין מיטען וועג. פאר די שווארצע איז אויף די טראמוואיען אויף די באהנען און אין אנדערע עפענטליכע ערטער פערהאן ספעציעלער פלאץ, וואו זיי מעגען זיצען, פאר פערקויפען א שווארצען בראנ־פען דראהט א שטראף פון 6 חדשים, קיין חתונה צווישען ווייסע און שווארצע זענען נישט ערלויבט. עס ווערט אויך שטרענג בעשטראפט א געהיימע צוזאמענקונפט צווישען א ווייסען מאן און א שווארצע פרוי, אדער פערקעהרט. די עמאנסיפאציע פון די שווארצע געהט אבער בהדרגה. אבער וועגען א געמיינשאפטליך, געזעלשאפטליך לעבען צווישען ווייסע און שווארצע „קען פארלויפיג קיין רייד נישט זיין.

די אנגעקומענע יודען זענען דעריבער געווען געצוואונגען זיך צו דערנעהנטערען צו די ענגלענדער, געוואלט זיי געפעלען און זיך מיט זיי צו אסימילירען, דאס איז געלונגען, ווייל מצד די ענגלענדער האבען זיי קיין ווידערשטאנד נישט אנגעטראפען. וואס מעהר אבער יודען עס זענען אנגעקומען און מיט־געברענגט מיט זיך טראדיציעס פון דער אלטער היים, אלץ מעהר האבען זיי געשטרעבט זיך צו קאנצענטרירען צוזאמען און אנהויבען א געמיינשאפט־ליך יודיש לעבען. און ווען מ׳געהט איצט אהורך די גאסען פון יאהאניסבורג וועט ער זיך פלוצלונג אין איין און רעמזעלבע זקווארטאל אנשטויסען אויף שילדען ווי: מיאן, קאין, פאמעראנץ, ראבינאוויטש, זאקס א. א. וו. מ׳הערט שוין דא און דארט פון א געוועלבעל ארויס א ווארשעווער, לאדזער אדער קאוונער יודיש, ס׳ווערט א פרעמדען יודען היימליכער אויף דער נשמה, אז ער געפינט זיך צווישען יודען.

צוזאמען מיט דער קאנצענטראציע פון יודען אין די דרום־אפריקאנישע שטעט, האט דער אונ־רוהיגער יודישער אקטיאר דערפיהלט מיט זיין פיינעם חוש, אז מ׳דארף זיך זעהען און שפילען פאר די דארטיגע יודען, פונקט אזוי ווי ס׳איז אמאל געווען אין די פעראייניגטע שטאטען, אין קאנאדע, ארגענטינא, בראזיל און ווי ס׳ווערט איצט אין אויסטראליען. און צוערשט זענען אהינגעפאהרען בילינע וואנדערנדע טרופעס און דאן איז געקומען די רייהע אויף בעסערע, דאן זענען שוין פארגעקו־מען אפילו יודישע ווארט־קאנצערטען (הערץ גראס באהרד) און איצט שפילט שוין אין די יוגענד־פער־איין, למשל, אין קאפשטאט אליין טעאטער. מען מוז צוגעבען, אז דאס יודישע טעאטער, וואס איז געשפילט געווארען אין אפריקא, האט א סך מיט געהאלפען צו דעם וועקען פון נאציאנאלען בעוואוסט־זיין ביי דעם דרום־אפריקאנישען יודענטום. ערשט נאכדעם, ווי די דארטיגע יודען האבען זיך גער קוויקט מיט א יודיש ווארט, האט מען צו זיי געקענט צוקומען מיט א יודישער אירעע. ערשט דאן צו זייערע רייכע און האלב־רייכע קעשענעס נאך געלד פאר יודיש נאציאנאלע צוועק־קען. דער בעזוך פון נחום סאקאלאוו אין דרום־אפריקא, דאן פון אנדערע קרן־קימת דעלעגאציעס און דער איצטיגער בעזוך פון ראובן בריינין, בע־ווייזען, ווי ווייט דער פארטשריט פון הרום־אפרי־קאנישען יודענטום איז דערגאנגען און אויף וואס מ׳קען נאך האפען, נאטירליך נישט ביי דער בע־גרעניצטער עמיגראציע, וואס עקזיסטירט אין איצ־טיגען מאמענט. אבער מיר האבען זיך שוין צו פיל פערגאלאפירט. מיר ווילען דאך אייך דער־צעהלען וועגען אונז אליין און וועגען אונזער שפי־לען יודישע טעאטער אין די שטעט און שטעטלעך פון דרום־אפריקא און פון נאך פיל אנדערע לענדער וואו מיר האבען אלס יודישע אקטיארען אנגע־שפארט.

(המשך מארגען).

שטעלט ריכטיג דעם טראפ

די געשיכטע פון צוויי פראָצעסען צוליב א פּאַסיקעל

ביי יהודה לייב גאָרדאָן האָט זיך צוליב אַ „קוצו של יוד", אַזוי רופט עס צוליב אַ פּיטעל פון דעם קלענסטען בוכשטאַב, אָפּגעשפּילט אַ גרויסע טראַגעדיע אין אַ יודיש הויז.

ביי פּרץ סמאָלענסקי האָט אַ מלמד, צוליב אַ „רגש" אָדער אַ נישטיגען פּינטעלע, געמאַכט זיין תלמיד שיער פאַר אַ קאַליקע.

און אין אַמעריקא האָט אַ ריכטער צוליב אַ קליין פּאַסיקעל, וואָס הייסט „קאָמאַ", פאַר'משפּט אַ מענשען צום טויט.

די געשיכטע פון דעם דאָזיגען קאָמאַ-פּאַסיקעל לויט ווי די צייטונגען דערצעהלען, איז זיך פאַרלאָפען אַזוי:

ערגעץ אין ניו-דזשערסי זענען צוויי מענשען אַרעסטירט געוואָרען פאַר אַ מאָרד.

ביידע זענען אָנגעקלאָגט געוואָרען אין דעם זעלבען פאַרברעכען; ביידע גלייך זענען אַנערקענט געוואָרען פאַר שולדיג, און ביי ביידען האָט עס געשמעקט מיט'ן „טשער" (עלעקטריע-שטול).

און דאָ האָט פּאַסירט אַ וואונדער: איינעם האָט דער ריכטער פאַרמשפּט צום טויט, דעם צווייטען — צו תפיסה.

וואָס איז געשעהען? ווי אַזוי האָט דער ריכטער געקאָנט זיין פּאַרטייאיש? די זאַך איז שפּעטער ערקלערט געוואָרען אַזוי:

די געשוואוירענע ריכטער האָבען טאַקע גאַנץ ערליך אַרויסגעבראַכט זייער פּסק-דין.

זיי האָבען פריהער פאַרהאַנדעלט דעם פאַל פון יעדען אָנגעקלאָגטען בעזונדער און ביידען גלייך ערקלערט פאַר שולדיג; נאָר ווייל עס זענען געווען געוויסע אומשטענדען פאַר אַ זכות, האָבען זיי אין זייער געשריבענעם משפּט אַריינגעבראַכט צולעצט אַ רעקאָמענדאַציע פאַר אומענדערען אָדער פאַרלייכטערען די שטראָף.

דאָס געריכט האָט אָבער געמאַכט אַ קליינעם טעות אין'ם אָנגעשריבענעם אורטייל. נאָכדעם ווי ס'איז דאָרט געווען אָפּגערעדט וועגען דעם ערשטען מערדער, איז געוואָרען אוועקגעשטעלט אַ קאָמאַ-פּאַסיקעל, דאָס מיינט — לויט דער גראַמאַטיק — אָפּגעטיילט פון זיין חבר. און אַזוי ווי די רעקאָמענדאַציע פאַר פאַרלייכטערונג איז געקומען נאָך ביידענ'ס משפּט, הייסט עס, אַז די פאַרלייכטערונג בעציהט זיך נאָר אויפ'ן צווייטען: דער ערשטער איז פון איהר אָפּגעצוימט דורך דעם פּאַסיקעל און ער דאַרף נישט געניסען פון דעם געריכטס חסד.

און דער ריכטער האָט איהם טאַקע פאַר'משפּט צום „טשער".

אַרבייטען איצט די פאַרטיידיגער פון דעם פאַר'משפּטען מעשים, און זיי האָבען אַפּעלירט אין העכערע געריכטען: באשר דאָס געריכט קען נישט קיין גראַמאַטיק, דאַרף מען דערפאַר שיקען אַ מענשען צום טויט?!.

נאָר ביז איצט האָבען זיי פאַרלוירען אין אַלע געריכטען. דער פאַר'משפּט'ער מוז שטאַרבען.

די קאָמאַ, הייסט עס, האָט איהם דער'הרג'עט מיינט איהר דאָך, אַז דאָס איז אַ זעלטענער פאַל, וואָס קאָן נישט פּאַסירען אפילו איין מאָל אין אַ יובל? קומט אָבער איצט פאַר כמעט ענ'ענליכע מעשה אין ראָטשעסטער, אַ צווייטע אמעריקאַנער שטאָט.

אמת, קיין מאָרד איז דאָרט נישט בעגאַנגען געוואָרען, און מיט קיין טויט-שטראָף שמעקט עס נישט; אָבער עס איז אַלץ די אייגענע אומגליקליכע קאָמא.

אין ראָטשעסטער — אַזוי דערצעהלען אונז די צייטונגען — איז פאַרקלאָגט געוואָרען אַן'אסעקוראַנץ-געזעלשאַפט, ווייל זי האָט זיך אָפּגעזאָגט צו בעצאָהלען פאַר דעם טויט פון אַ מאַן, וואָס איז דער'הר'געט געוואָרען אין אַן'ראָפּלאַן-אומגליק.

ווי בעקאַנט האָט יעדע אַסעקוראַנץ-געזעלשאַפט אין איהרע פּאָליסען פּונקטען אויף פּונקטען, וואָס דרעהען זיך ווי אַ לאַבירינט און פון וואַנען מע, קען נישט אַרויסקריכען; פּונקטען וואָס האָבען דעם צוועק אַז ווען עס קומט צום בעצאָהלען זאָל די געזעלשאַפט קאָנען ענטלויפען דורך אַ הינטער-טיר און זיך אָפּטרייסלען פון אַלע פאַראַנטוואָרטליכקייטען.

האָט יענע אַסעקוראַנץ-געזעלשאַפט גע'טענה'עט אין דעם ראָטשעסטער-געריכט, אַז זי איז נישט מחויב צו צאָהלען קיין אַסעקוראַנץ פאַר עראָפּלאַן-אומגליק', און זי האָט מיט די פינגער געטייטעלט אויף דער פּאָליסע, וואו עס געפינט זיך טאַקע אָט דער פּונקט.

האָט אָבער דער ריכטער בעוויזען, אַז דער געזעלשאַפט'ס פּשט איז פאַלש, ווייל עס פעהלט דאָר טען אַ קאָמאַ צווישען צוויי ווערטער, וואָס גיבען זיי גאָר אַנדער געדאַנק: און דערפאַר — האָט ער גע'פּסקנ'ט — מוז די געזעלשאַפט משלם זיין שעהנע עטליכע טויזענט דאָלאַר.

אָבער די דאָזיגע פּאַסיקלעך, די לינגעריגע און די שטעהענדיגע, און די אַלע צייכענס וואָס מען רופט ביי יודען טראָפּ אָדער טעמים, זענען זעהר וויכטיג, ווייל זיי גיבען דעם אינהאַלט צום שרייבען.

וואָרום וואָס איז גאָר דער צוועק פון שרייבען? אַז פון דעם פּאַפּיר זאָל מען קלאָהר קאָנען לייענען יענעמ'ס געדאַנקען, פאַרשטעהען זיינע געפיהלען, דערקענען יעדען קלייניגקייט אויף זיין שטערען, יעדען אויסדרוק אויף זיין פּנים. מען דאַרף קאָנען לייענען דאָס שרייבען, פּונקט ווי מען רעדט מיט'ן שרייבער פּנים אל פּנים.

האָט עס דערפאַר קיין פּנים נישט, ווען מען מוז עפּעס לייענען בנשימה אחת, מיט איין אָטעם, אָהן אַן'אָפּשטעל און אָהן אַ טאָן, און ווי מען קאָן אַריינלעגען אין דעם געשריבענעם אַ פאַלשען פּשט.

דאָס האָט מען פאַרשטאַנען ביי יודען אין די גאָר אַלטע צייטען, און דערפאַר האָבען זיי ערקלערט, אַז די צייכענס, די טראָפּ, זענען אַזוי נויטיג אין שרייבען, ווי די נשמה אין גוף; און אַ גרויסער יודישער חכם האָט געזאָגט, אַז אַ שרייבען אָהן אַ טראָפּ זאָל מען בעסער גאָר נישט לייענען.

נאָר די טראָפּ ווי די טראָפּ. נישט יעדער האָט געהאַט די געלעגענהייט צו לערנען די כללים פון גראַמאַטיק, כדי צו וויסען, וואו אַוועקצושטעלען דעם טראָפּ און ווי זיך צו בענוצען מיט די פאַרשידענע צייכענס.

וואָרום געדענקען דאַרף מען, אַז אין שרייבען דאַרף מען זיין אַזוי קלאָר און פאָרזיכטיג, ווי אין רעדען. אַפילו אַ קליין פּאַסיקעל אין שרייבען קאָן איבערדרעהען דעם פּשט און ברענגען גרויסע צרות.

ר.

דאס יודישע לעבן אין סאָוויעט-רוסלאַנד

יודען פערלירען זייערע הייזער אין מינסק

מאָסקווע, (יט"א) יודען, וואָס האָבען ביז איצט געהאַט אַ רעכט צו וואוינען אין זייערע אייגענע הייזער זענען איצט אין מינסק אין אַ געפאַהר די דאָזיגע וואוינונגען צו פערלירען.

לויט אַ בעשטימונג פון דער מינסקער קאָמונאַלער פערוואַלטונג, האָט זיך איצט אָנגעהויבען אַן'אויספאָרשונג איבער די פריוואַטע הייזער צו זיי ווערען געהאַלטען ריין און ווערען רעמאָנטירט. איבער'ן שטאָט געהען אַרום די אַזוי-גערופענע „אַרבייטער-בריגאַדעס" און בעזוכען יעדעס הויז, וואָס געהערט צו אַ פריוואַטער פערזאָן. די דאָזיגע „בעזוכען" וועלען פיהרען דערצו, אַז אַ גרויסע צאָהל יודען וועלען פערלירען זייערע הייזער, וועלכע וועלען איבערגעהען צו דער שטאָט אונטער דעם אויסרייד, אַז די אייגענטימער פון די הייזער היטען נישט אָפּ די פערפליכטונגען צו האַלטען זייער הויז ריין און רעמאָנטירט.

רויטער אַרמעער אין יודישע קאָלאָניעס

מאָסקווע, (יט"א) צוויי גרויסע דעלעגאַציעס פון מאָסקווער סאָלדאַטען פון דער רויטער אַרמיי וועלען אין די נאָהענטסטע טעג אַרויספאָהרען אין די יודישע קאָלאָניעס זיך צו בעקענען דאָרט מיט'ן יודישען לעבען.

איין דעלעגאַציע וועט פאָהרען פון מאָסקווע קיין קרים און די צווייטע — קיין אוקראַינע. די דעלעגאַציעס וועלען אויך בעזוכען דעם יודישען ראַיאָן אין קאַלינינדאָרף.

סאָציאַליסט אויסגעשלאָסען צוליב אַנטיסעמיטיזם

מאָסקווע, (יט"א) אַ. קאָזלאָווסקי, אַן'אַלטער סאָציאַליסט, וואָס האָט נאָך אין יאָהר 1905 רעדאַגירט אַן'אונלעגאַלע סאָציאַליסטישע צייטונג אין רוסלאַנד, איז אויסגעשלאָסען געוואָרען פון פעראיין פון האַנדעלס-אָנגעשטעלטע אין לענינגראַד, דערפאַר, וואָס ער האָט אָפען געפּרעדיגט אַנטיסעמיטיזם.

„אָרט" ברענגט קיין סאָוויעט-רוסלאַנד רויה-מאַטעריאַלען

מאָסקווע, (יט"א) איבער 1500 יודישע קוסטאַרען, וואָס זענען איצט אַרבייטסלאָז דערפאַר, וואָס זיי האָבען נישט קיין רויה-מאַטעריאַלען, וועלען בעזאָרגט ווערען מיט רויה-שטאָף דורך דעם „אָרט" און „אַגראָדזשאָינט" לויט אַן'אָפּמאַך, וואָס די דאָזיגע צוויי אָרגאַניזאַציעס האָבען געשאָפען מיט'ן „קאָמזעט".

לויט דעם דאָזיגען אָפּמאַך, וועט איצט אַריינגעפיהרט ווערען קיין רוסלאַנד שפּינוועבס פון אויסלאַנד אויף אַ סומע פון אַ פערטעל מיליאָן רובל. די דאָזיגע שפּינוועבס קען פערזאָרגען 1500 קוסטאַרען מיט אַרבייט אויף דריי מאָנאַטען צייט. די פערטיילונג פון די שפּינוועבס וועט פאָרקומען דורך אַ געמיינזאַמער קאָמיסיע פון „אָרט" און „אַגראָדזשאָינט" און די סחורה וועט צוטיילט ווערען צווישען 110 אַנשטאַלטען אין די קלענערע יודישע שטעטלעך.

דער „אָרט" אין מאָסקווע האָט איצט אויך אָנגעהויבען צו ענטוויקלען אַ נייע הילפס-אַרבייט, וואָס בעשטעהט אין העלפען די יודישע בעלי-מלאכות פון די קליינע שטעטלעך צו רעמאָנטירען זייערע אַלטע מאַשינען. פיל בעלי-מלאכות האָבען אַלטע מאַשינען נאָך פון אַמאָליגע צייטען, וואָס קענען איצט נישט אויסגענוצט ווערען. דער „אָרט" וועט אַזעלכע מאַשינען רעמאָנטירען מיט דער הילף פון אַ ספּעציעלען שטאַב מעכאַניקער, וואָס וועט אַרויסגעשיקט ווערען איבער די שטעטלעך מיט אימפּאָרטירטע מאַשין-טיילען, וואָס ווערען בעצויגען פון אויסלאַנד.

דינסטאַג רוה-טאָג, אנשטאט שבת

מאָסקווע, (יט"א) די יודישע פאַבריק, וואָס די „יקא" האָט געהאַט געגרינדעט אין דובראָוונע, אָרשער קרייז, אויסשליסליך פאַר יודען, האָט איצט אָנגענומען אַ בעשלוס צו רוהען דינסטאָג, אַנשטאָט שבת.

דער דאָזיגער בעשלוס איז אַ רעזולטאַט פון דעם אַנטירעליגיעזען קאַמף, וואָס ווערט איצט אָנגעפיהרט איבער גאַנץ-סאָוויעטן-פערבאַנד מיט גרויס ענערגיע. אַ געוויסע צאָהל יודישע אַרבייטער אויף דער פאַבריק האָבען פּראָטעסטירט נעגען אויסבייטען דעם שבת אויף דינסטאָג, אָבער זייער פּראָטעסט איז נישט בעריקזיכטיגט געוואָרען.

די פאַבריק צעהלט איצט 740 אַרבייטער, אָבער צווישען זיי זענען פערהאַן 35 פּראָצענט נישט-יודען.

דער יודישער שניידער-קאָלעקטיוו פון דובראָוונע, וואָס צעהלט 40 יודישע אַרבייטער האָט אויך אָנגענומען אַ בעשלוס צו רוהען דינסטאָג, אַנשטאָט שבת.

נייער פאַהרפּלאַן

גילטיג פון 15, מאַי 1929

לאָדזער פאַבריק-באַהן

פון לאָדז

2.00	קיין וואַרשאָ	
4.45	קיין וואַרשאָ (שנעלצוג)	
6.40	קיין קאַלושעק	(אַנשלוס מיט וואַרשאַ ש.צ.)
7.45	קיין וואַרשא (שנעלצוג)	דירעקט
8.30	קיין קאַלושעק	(זונטאָג און חגאות)
10.05	קיין קאַלושעק	
10.50	" "	
12.05	קיין קאַלושעק	(אַנשלוס מיט וואַרשאַ שנ.צ.)
14.20	קיין וואַרשאָ	
14.40	קיין קאַלושעק	
15.40	" "	
16.15	קיין גאַלקובעק	
16.35	קיין וואַרשאָ	
17.35	קיין קאַלושעק	
18.30	קיין קאַלושעק	(אַנשלוס מיט וואַרשאַ שנ.צ.)
19.05	קיין וואַרשא	דירעקט
19.35	קיין קאַלושעק	
20.31	" "	
21.05	קיין וואַרשאָ	
21.40	קיין קאַלושעק	
23.15	קיין וואַרשאָ	

קיין לאָדז

1.30	פון וואַרשאָ	
5.05	" "	
6.52	פון קאַלושעק	
7.28	" "	
7.50	" "	
8.42	" "	
9.03	אַנדרושעוו	(מאָנטאָג און נאָך יום-טוב-טעג)
9.54	פון קאַלושעק	
11.12	פון וואַרשאָ	
12.17	פון קאַלושעק	
12.47	פון גאַלקובעק	
14.07	פון וואַרשאָ	
16.04	פון קאַלושעק	
16.25	פון וואַרשאָ	
17.47	פון וואַרשאָ	
19.25	פון גאַלקובעק	
20.23	פון וואַרשאָ	
20.42	" "	(שנעל-צוג)
21.17	פון קאַלושעק	(זונטאָג און חגאות)
22.12	" "	(זונטאָג און חגאות)
22.52	פון וואַרשאָ	

קאַלישער באַהן

פון לאָדז

0.20	קיין קוטנאָ	(אַנשלוס מיט דאַנציג און גדיניע)
2.05	קיין פּויזען	
3.02	קיין וואַרשאָ	
6.37	" "	(שנעל-צוג)
7.30	קיין וואַרשאָ	
7.50	קיין פּויזען	
8.55	קיין קאַלושעק	
9.33	קיין קוטנאָ	
10.15	קיין בענטשען	
12.40	קיין קוטנאָ	
12.50	קיין פּויזען	
13.20	קיין וואַרשאָ	
13.39	" "	
15.15	קיין קוטנאָ	
15.25	קיין פּויזען און בענטשען	
15.50	קיין קוטנאָ און פּויזען	
18.41	קיין לאָוויטש	
19.30	קיין אָסטראָווא	
20.12	קיין לעמבערג און סקאַרזשיסקא	
20.35	קיין אַלעקסאַנדראָווא, דאַנציג און גדיניע	
21.55	קיין פּויזען און בענטשען	
22.15	קיין קאַטאָוויץ און קראָקאָ	
23.06	קיין בענטשען (שנעלצוג)	

קיין לאָדז

1.50	פון וואַרשאָ	
2.46	פון אָסטראָווא	
6.28	פון פּויזען און בענטשען	(שנעלצוג)
7.12	פון פּויזען און בענטשען	
7.14	פון קאַטאָוויץ און קראָקוי	
7.28	פון קוטנאָ	
8.05	פון גדיניע, דאַנציג און קוטנאָ	
8.45	פון אָסטראָווא	
9.26	פון לעמבערג	(איבער סקאַרזשיסקאָ)
10.06	פון וואַרשאָ	
12.34	" "	
13.15	פון פּויזען	
13.25	פון פּויזען און בענטשען	
18.23	פון פּויזען	
18.50	פון קאַלושעק	
19.16	פון לאָוויטש	
19.54	פון פּויזען (שנעלצוג)	
20.02	פון דאַנציג, גדיניע און קוטנאָ	
21.40	פון וואַרשאָ	
22.01	פון אַלעקסאַנדראָווא	
22.58	פון וואַרשאָ (שנעלצוג)	
23.15	פון פּויזען	

יודיש טעאַטער אין פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20

אונטער דער לייטונג פון א. בעזמאַן און א. קאַמפּאַניעץ.

גאַסטראָלען פון בעריהמטער סוברעטין און געזאַנגס-ליבהאַבער

ווירא קאַניעווסקא און פּאָולברייטמאַן

מיט'ן אַנטייל פון מאַקס בריז.

היינט, מאָנטאַג, דעם 10-טען, 9 אַ זייגער אין אָוונד

גרויסע פּאָפּולערע פאָרשטעלונג פון 1 ביז 2.50

די אין לאָדז בעליבטע פּיעסע

דאָס פּענסיאָן-מיידעל

אין 3 אַקטען מיט געזאַנג און טענץ. ראָל „פּענסיאָן-מיידעל"—ווירא קאַניעווסקא. ראָל „אַרענשטיין" — פּאָול ברייטמאַן.

מאָרגען, דינסטאַג, דעם 11-טען, 9 אין אָוונד—ווידערהאָלונג פון דער פּרעמיערע

דער שלאַגער פון קאַמינסקי'ס טעאַטער אין וואַרשאַ

נייע הערליכע געזאַנגס-נומערן / איינשטודירטע נייע טענץ / קנאַבען-כאָר

דאָס חזנ'דל

אין 3 אַקטען פון שטיינבערג. מוזיק פון רומשינסקי. די הויפּט-ראָל „דאָס חזנ'דל"— ווירא קאַניעווסקא. ראָל „דוד"—פּאָול ברייטמאַן.

ס'נעמט אַנטייל (לויט א. ב.) פרויען: בעזמאַן, באָריסאָווא, מאַכאַראָווסקאַ, נערה, מאַדערמאַן, קאַרעני, קאַמפּאַניעץ. מענער: אַריעל, אייזענבערג, באַלבירסקי, האַמבורגער, מאַכאַראָווסקי, מאַטקאָוו, נייהויז, פּאָלאַנסקי, ישראל קאַמפּאַניעץ, ראַבינאָוויטש, ראַקאָוו.

אַדמיניסטראַטאָר: מ. אַרנוואַלד. מוזיקאַלישער לייטער: ל. זעלמאַן.

בילעטען צו בעקומען אין פילהאַרמאָניע-קאַסע.

הײנטיגע ציוניסטישע אקאדעמיע

די היגע ציוניסטישע ארגאניזאציע אָרדענט אײן הײנט, מאָנטאָג, אין זאַל פון קינאָ־טעאַטער „ספלענדיד" (נאַרוטאָוויטשאַ 20) אַ גרויסע אַקאַדעמיע מיט דער בעטײליגונג פון די אָנגעזעהענע ציוניסטישע פערזענליכקײטען: פּראָפעסאָר ז. בראָדעצקי, מיטגליד פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע אין לאָנדאָן און קורט בלומענפעלד, פּרעזידענט פון דער ציוניסטישער פעראײניגונג אין דײטשלאַנד און מיטגליד פון אַקציאָנס־קאָמיטעט, וועלכע קומען מאָרגען קײן לאָדז.

דער אינטערעס צו דער אַקאַדעמיע איז זעהר גרויס, צוליב דער פּערזענליכקײט פון די חשוב'ע געסט, וועלכע פערנעהמען אַנ'אָנפיהרענדע שטעלונג אין דער ציוניסטישער בעוועגונג. זײ וועלען רעפערירען איבער אַקטועלע פּראָבלעמען אין צוזאַמענהאַנג מיט דער בעפאָרשטעהענדער פערברײטערונג פון דער „יודישער אַגענץ", וועלכע שאַפט אַ נײע תקופה אינ'ם אויפבוי פון ארץ־ישראל.

טראַקטאָר־שאָפער־קורסען בײם היגען „יעאס"

כדי מעגליך צו מאַכען די יודישע עמיגראַנטען אין די אײנוואַנדערונגס־לענדער צו פערנעמען נײע ווירטשאַפטליכע פּאָזיציעס, מוזען זײ צוגעפיהרט ווערען צו נײע, מאָדערנע פאַכען. צו דעם צוועק גרינדעט די היגע אָפּטײלונג פון דער יודישער צענטראַלער עמיגראַציע־געזעלשאַפט („יעאס") קורץ־טערמיניגע קורסען פאַר טראַקטאָר־שאָפערען.

פּערזאָנען, וואָס האָבען די מעגליכקײט אין דער נאָהנטסטער צײט צו עמיגרירען און ווילען זיך אויסלערנען דאָס פאַך פאַר'ן אָפּפאָהרען, קאָנען בײ מינימאַלע קאָסטען אַנטײלנעמען אין די קורסען.

פערשרײבען קאָן מען זיך ביז דעם 15־טען יוני אין דער ביוראָ פון דער עמיגראַציע־געזעלשאַפט („יעאס") פּיעטריקאָווער 10, פּראָנט, 1־טער שטאָק (אין לאָקאַל פון סוחרים־פעראײן, צימער 6) יעדען טאָג, חוץ שבת פון 10 ביז 2 בײטאָג. די קאַנדידאַטען ווערען געבעטען מיטצוברענגען זײערע פערזענליכע דאָקומענטען, שול־צײגנישען, בריף פון אויסלענדישע קרובים מיט קאָנווערטען א. א.

א בריף אין רעדאַקציע

מיר ווילען דא בעריהרען אַן ענין, וואָס הגם ער איז אַ ביסעל פערשפּעטיגט, האָט ער אָבער דאָך אַן אינטערעס פאַר דער ברײטער עפענטליכקײט:

די לאָדזער יודישע קהלה האָט בעשטימט פאַר אונזער פעראײן, וועלכער צעהלט העכער 1800 מיטגלידער פון די סאַמע אָרימסטע האַנדווערקער־שיכטען, אַלס פּסח־סובסידיע די לעכערליכע סומע פון 1200 זלאָטיס.

פערשטעהט זיך, אַז מיר האָבען די קאַטעגאָריש אָפּגעזאָגט דאָס געלד צוצונעהמען.

אין דער זעלבער צײט, האָט מען אַרויסגערוקט געגען אונזער פעראײן די בעשולדיגונג, אַז ער זאָל האָבען בלומרשט רעגיסטרירט אויף דער פּסח־שטיצע פערמעגליכע מענשען. מיר האָבען דעריבער בעשטימט אַ ספּעציעלע קאָנטראָל־קאָמיסיע, וועלכע זאָל נאָכקאָנטראָלירען דאָס גאַנצע מאַטעריאַל, פערשטעהט זיך, אַז דאָס נאָכקאָנטראָלירען האָט פערנומען צײט.

מיר האָבען זיך דעריבער געוואָנדען צו דער פערוואַלטונג פון דער יודישער קהלה ווענען אויפנעהמען אונזערם אַ דעלעגאַציע אין דער פראַגע. די פערוואַלטונג האָט זיך אָבער אָפּגעזאָגט אַזאַ דעלעגאַציע אויפצונעהמען און האָט אַזוי אַרום אונז נישט געגעבען קײן מעגליכקײטען זיך צו פערטײדיגען קעגען די שווערע בעשולדיגונגען, וואָס מען האָט אויף אונז געוואָרפען.

מיר געבען דעריבער איבער דער עפענטליכקײט די פאַקטען פון:

1) בעשטימען פאַר אונזער אינסטיטוציע אַזאַ נישטיגע סומע אין דער צײט, ווען אײנענע אינסטיטוציעס האָט מען געטײלט בכבוד'נע סומעס און צווײטענס וואַרפען בעשולדיגונגען אויף אַן אינסטיטוציע און נישט געבען איהר קײן מעגליכקײטען זיך צופערטײדיגען.

פערוואַלטונג פון האַנטווערקער־פעראײן, אנגראַראַווא 9.

Dr. med. I. WAJNBERG

CEGIELNIANA 47, tel. 26-02

אינערליכע קראַנקהײטען. ספּעציעל פאַר לונגען־און האַרץ־קראַנקהײטען, בעשטראַהלונגען און קינסטליכע [illegible]

אין דער הײם פון 3—5 נאָכמיטאָג.

Dr. Z. Rakowski

ספּעצ. פאַר אויערן, נאָז, האַלז און לונגען־קראַנקהײטען

קאָנסטאַנטינער 9, טעל. 27-81.

שפּרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אָן אין [illegible], נאַרוטשער 17 פון 10—11 און פון 2—3

אלע קומען זעהען

אין קינא „בײקאַ"

דאָס פּרעכטיגע בילד „מזרח און מערב" מיט די ליבלינגען

מאלי פּיקאָן און יעקב קאליך

אין די הויפּט־ראָלען.

פון די קינאָמאַטאָגראַפען

אין „קאָסינאָ" ווערט געגעבען אַ שעהנע ספּאָרט־קאָמעדיע מיט באַסטער קיטאָן אין דער הויפּט־ראָלע אַ.נ. „דער ספּאָרטסמאַן אויס ליבע".

באַסטער קיטאָן איז זעהר בעגאַבט און פעהיג צום לערנען, אָבער אין שכל וועניג ענטוויקעלט (אַ שלימזל), און אַלע אוניווערזיטעטס פרײנד און פרײנדינס לאַכען פון איהם, און דאָס פערמאַכט איהם דעם וועג צו געווינען דאָס האַרץ פון זײן געליבטע, וועלכע ליבט איהם געגענזײטיג, וויל אָבער נישט האָבען אַ מאַן אַ שלימזל.

באַסטער קיטאָן טרענירט אַזוי לאַנג ספּאָרט, ביז ער ווערט אַ ערשטקלאַסיגער ספּאָרטסמאַן און איז נושא חן אין די אויגען פון זײן געליבטער.

אין קינאָ „פּאַלאַס" ווערט געגעבען דאָס גרויסע און שעהנע דאָפּעל ־ פּראָגראַם, וועלכעס בעשטעהט פון 2 פילמען, 1) פון אַ 8 אַקטיגער לוסטיגער קאָמעדיע „פריהלינגס ליבע" און 2) פון אַ 8 אַקטיגע שטאַרק ריהרענדער דראַמע א.נ. „אונגליקליכע פרויען". בײדע בילדער זענען אינהאַלטסרײך און זעהר גוט אויסגעפיהרט.

עס שפּילען אַזעלכע שוישפּילער ווי קאַרמען באָני, בעטי אַסטאָר, איגאָ סים, האַנס יונקערמאַן און גוסטאַוו פרעהליך.

אין „גראַנד קינאָ" ווערט איצט געגעבען דער אויסערגעוועהנליכער פילם „די רעקאָרד־שלאָגערין."

דער פילם איז אַ גוטע קאָמעדיע פון לעבען פון די אַמעריקאַנער סטודענטען. דאָס בילד איז אַ פּראַכט, בעזיצט שעהנע סצענעס, און זעהר אַ גוטע אויספיהרונג און רעזשי.

די הויפּט־ראָלע אויספיהרערין איז די שוישפּילערין בעבע דאַניעלס, און די וועלט־בעריהמטע שווימערין גערטרוד עדערלע.

אין קינאָ „לונאַ", געהט אײנער פון די שעהנסטע מזרח־פּאָעמען „די מוזולמענערין"

דאָס בילד איז פון פראַנצויזישער רעזשי, בעזיצט אַ רעאַליסטיש טעמע און איז אײנס פון די בעסטע עגזאָטישע פילמען.

אַלע אויספיהרער פון די ראָלען שפּילען זעהר גוט, גאַנץ בעזונדער צײכענט זיך אויס הוזשעטע דופּלאָס.

אין קינאָ „אָדעאָן" ווערט געגעבען דאָס שעהנע און לוסטיגע שטיק אין 10 אַקטען א. נ. „וועמענס איז מײן פרוי".

דאָס בילד איז אַ צופעליגער דרײעק, פון 2 מענער פון אײן ווײב, איז זעהר גוט אויסגעפיהרט, בעזיצט שעהנע דעקאָראַציעס און נאַטור־אויפנאַהמעס.

די אויספיהרער זענען לאָטאַ לאָרינג, ליצי נאַצלער, פרידריך קאַמפּערס און אַנדערע.

אין קינאָ „קאַפּיטאָל" ווערט איצט געגעבען דער פילם א. נ. „די פרעהליכע מלחמה."

די אויספיהרער פון די הויפּט־ראָלען זענען דוגלאַס מעק לין און די שעהנע שוישפּילערין שורלײ מאַסאָן.

אין קינא „ספלענדיד" ווערט איצט געגעבען מיט גרויס ערפאָלג דער סענסאַציאָנעלער פילם פון יודישען לעבען א. נ. „די ווילדע פּאַהן שבורים".

דער דאָזיגער פילם שילדערט דאָס לעבען פון די יודישע עמיגראַנטען אין אמעריקא. די הויפּט־ראָלען אין דאָזיגען בילד פיהרען אויס די בעריהמטע שוישפּילער: געאָרג וויעסעל רוטה מיללער און וועראַ גאָרדאָן.

מאלי פּיקאָן און יעקב קאליך

אין קינא־טעאַטער „בײקא"

פון דינסטאָג אָן ווערט אין קינאָ „בײקאָ" דעמאָנסטרירט דאָס פּרעכטיגע בילד, וואָס האָט געהאַט איבעראַל דעם גרעסטען ערפאָלג „מזרח און מערב" די הויפּטראָלען שפּילען די ליבלינגען פון אַמעריקאַנער און לאָדזער פּובליקום מאַלי פּיקאָן און יעקב קאַליך. די מוזיק ווערט ספּעציעל צוגעפּאַסט צו דעם גלענצענדען בילד, די יודישע קינאָ־בעזוכער וועלען איצט האָבען די אײנציגע געלעגענהײט צו זעהען זײערע ליבלינגען אין זײער בעסטען פילם.

Dr. med. J. Lubicz

ORTOPEDA, Gdańska 28, tel. 41-46

קראַנקהײטען פון די בײנער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פּלײצעס און גלידער. אײגענע פּראַצאָווניע פון וועטליכע אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען, ווי: וקלאָרקעס אויף פּלאַטפוסען, קונסטליכע פיס, גאַרמעטען א. ז. וו. עמפּפאַנגט פון 5—7 אָוו.

צוריקגעקעהרט.

קנה חכמה קנה בינה
ואל תט מאמרי פי

אַז די דאַרפסט ערלעדיגען מאַנופאַקטור זאַכען זאָלסט דו גלײך קומען צו לױפען אין ביוראָ

17 פּיעטריקאָווער 17
52 זאַכאָדניאַ 52

אז תלך לבטח דרכך

ווײל אין ביוראָ בײ ה' מאַנעלאַ ווערט געווינענפּט ערלעדיגט און געשריבען אַלע מאַן־אײס זאַכען, ביטעס, קלאָוזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען, קאָרנע אין צײויל אַפּעלאַציעס, אַדוואָלאַניעס, אינטערציזיעס. ספּעציאַליסט פון שותפות־אַקטען, איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.

מיט אַכטונג

י. מאַנעלאַ, פּיעטריקאָווער 17
דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52.

Dr. med. W. EYCHNER

גינעקאָלאָג־אַקושער

זגערזשער 11.

טעל. 84-72

נעמט אָן פון 6—8 אָווענד.

אַ מעבלירט צימער מיט אַ בעזונדערן אײנגאַנג אויף מאָנאַטליך צו פערמיטען. צו ערפאַהרען בענעדיקטאַ 36, וו. 31.

אַ שטוב פאַר 2 יונגעלײט אויף לאָזשי איז פון זאָפאָרט אָבצוגעבען, ווסכאָדניאַ 54 בײ ערסטער

אַכטונג, שאַכטעל־אַרבײטער! ס'ווערט געזוכט פאַ־מאַצניקעס אין דער שאַכטעל פאַבריק ווסכאָדניאַ 57. 7846

קינדער־וועגעלעך

פאַר שפּאַציר, ספּאָרטאָוועס, ווי אויך בעטלעך און קינדער־ראָוועריען, עמפּפעהלט

אַמביליגסטען, מגינסטיגסטען אויף די בעסטע בעדינגונגען פירמע

„POLWÓZ"

פּיעטריקאָווער 85

אין הויף, 2. טויער.

אַ שטוב מיט אַ קוך פון זאָפאָרט איבערצוגעבען. מעלדען זיך פּעטריקאָווער 180, פראָנט קעטעמיען. 7844

Dr. med. L. Pikielny

אורולאָג

ספּעציעל ארצט פאַר ניר־בלאָזען־און האַרן ־ קראַנק

NAWROTS tel. 19-90

עמפּפאַנגט פון 4—7 און נעמט אויך אָן אין דער לעטשניצע Zdrowie. נאַוראָמיעיסקאַ 3 פון 12½ ביז 2 זײגער ־ נאַכט

מאַשין־לעבער

ווערען אויסגענעהט

נאַרדמאַן ציגל גאַס 29.

MIEJSKI KINEMATOGRAF OSWIATOWY

Wodny Rynek (róg Rokicińskiej) tel. 18-26

Dojazd tramwajami 16 i 10.

Od dnia 5 czerwca do 10 czerwca 1929 r.

Dla dorosłych:

Dziewczę z ludu

W rolach głównych: Harry Liedtke Xenia Desny i Livio Pavanelli

Nad program:

Wyższa szkoła sportu tennisowego

Dla młodzieży:

ZWYCIĘŻCY i ZWYCIĘŻENI

(Brzegiem Nilu aż po Kongo)

Obraz ilustrujący obyczaje i prace murzynów, polowanie na krokodyle, lwy, słonie, życie ptactwa afryk i t. d.

Nad program:

Niebezpieczeństwo wielkiego miasta

Groteska w 2 aktach.

השבת אבדה.

פאָהרענדיג פון ושאַבניץ קײן לאָדז, איז מיר פערלוירען געגאַנגען אַ פּאָרטפעל מיט דאָקומענטען און וועקסלען, דער ערהליכער פינדער ווערט געבעטען געגען בעלוינונג אָפּצוגעבען צו ה' מינצבערג, נאַוואָטקאָעיסקאַ 19 האַלע בויד 28. די וועקסלען ווערען ערקלערט פאַר אונגילטיג.

Dr. med. S. Heinrich

ספּעציאַליסט פאַר קינדער־ און אינערליכע קראַנקהײטען

עמפּפאַנגט אין זשאַכאָוויץ

ווילאַ סאָקאָלאָווסקי בײ דער באַהן־סטאַציע

אַכטונג, שטריקער!

איך מאַך בעקאַנט, אַז מײן מעכאַנישע שלאָסער־ווערקשטעל איז איבערגעטראָגען פון נאַוואָמיעסקאַ 6 אויף 36 פּאָלודניאָוואַ 36

עס ווערען געמאַכט: אײזערנע טישען, רינגעל־אַפּאַראַטען, גאַרן־שטענדער מיט פּאָרצעלאַן־אויגען, אויסטײל קעס, שלעסער, פערשידענע רעפּאַראַטורען ווי אויך שווײסען. די בעשטעלונגען ווערען אויסגעפיהרט שנעל און פּינקטליך.

B. WEREBEJCZYK, Łódź, Południowa 36 מיט אַכטונג

דער בעוואוסטער

רעסטאָראַן פון מ. פאַגעלמאַן

מאַכט בעקאַנט דעם געעהרטען פּובליקום, אַז בײ מיר איז צובעקומען געשמאַקע

פריהשטיקען, מיטאָגען און אָווענטברויטען

מילכיגע און פלײשיגע

מיטאָגען פון 250 זל. ❖ אָווענטברויט 120 זל.

דער בופעט איז פערזעהן מיט אין און אויסלענדישע געטראַנקען.

דער רעסטאָראַן איז אָפען ביז 2 אַ זײגער בײנאַכט.

מיט אַכטונג מ. פאַגעלמאַן, צעגעלניאַנאַ 42.

Dr. ADAM GROSGLIK

Al Kościuszki 27 tel. 51-78,

הויט־ און ווענערישע קראַנקהײטען און ליבעסקראַנקהײטען. נעמט אָן פון 4—7 אָווענד.

Dr. med. H. LAJCHTER

צאָהן־כירורג

דזשאָלעס־, קין־, גימען־ און צאָהנ־קראַנקהײטען.

Konstantynowska 9. telefon 49-65

od 1½—5 po pol. 4664

פאָהרען אויף אַ ראָווער

קען מען זיך לײכט אויסלערנען אויף דעם וועלאָדראָם, קאָנסטאַנטינער 16. אָפען פון 9 פריה ביז 11 אַ זײגער אָווענד. עס ווערען אויך אויסגעבאָרגט ערשטקלאַסיגע ראָווערען (פאַר הערן און דאַמען) אויף אויספלוגען. ס'ווערען אויך אָנגענומען אַלערלײ רעפּעראַטורען און ס'ווערט אויסגעפיהרט רעיעל, סאָליד און ביליג. אויפ'ן אָרט איז אויך צו בעקומען פערשידענע טײלען צו ראָווערען.

Dr. med. H. Lubicz

צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 41-32

ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע און מענער־זעקסועלע קראַנקהײטען. הײלונג מיט קוואַרץ־לאַמפּ (האָר־אויספאַל)

נעהמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָווענד.

אַנאָנסען־פּרײז: פאַר'ן טעקסט—18 גר. פרײטאָג און ערב יו"ט—24 גר. אין דער וואָך 8 שפּאַלטען ... אין טעקסט—40 ... 60— ... 4 ... נאָכ'ן טעקסט—12 ... 18— ... 8 ... אַ מיליטער־שורה: ... מעסטער דער שטאָט 50 פּראָצ. טײערער. אויסל. 100 פּראָצ. טײערער. מעלדונגען—10 גר. אַ וואָרט

אַבאָנאַמענטס־פּרײז: אין לאָדז — 5 זל. אַ חודש מיט ... אַ חודש; אין אויסלאַנד — 8 זל. אויף דער פּראָווינץ — 6 זל. ... פאַר'ן אינהאַלט און טערמינען די אַנאָנסען איז די רעדאַקציע נישט פעראַנטוואָרטליך. די אַדמיניסטראַציע איז אָפען בײטאָג און בײנאַכט.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat" Spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Czcionkami i druk „Najer Folksblat" Piotrkowska 21; Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman.